

ΧΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ.

Τόμος Γ'.
ΑΡΙΘΜ. 3 (51).

Συνθορητής, δεχομένης από Ι. Τυρούνιου και Ι. Τσιλίου εκάστου έτους, ήδη μόνον
και προπληρωτική: Πανεύχον φράγκ. γρ. 10 η μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Γ'.
της 1/18. Φεβρουαρίου 1887.

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΟΡΟΣ.

(τέλος)

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν, καθ' ἥν ἐν Φλωρεντίᾳ ἀνεγεννᾶτο ἡ καθόλου τέχνη, ὑπέστη καὶ ἐν Φλανδρίᾳ ἡ ζωγραφικὴ ρίζαικὴν μεταρρύθμισιν. Καὶ ἐνταῦθα εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐπρωταγωνίστησαν αἱ μεγάλαι τῆς χώρας ἐμπορικαὶ πόλεις. Πολλάκις ἐρρεθῆ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, διτὶ τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα τὰ μέγιστα ἐπέδρασεν ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν περὶ τέχνης νεωτέρων θεωριῶν. "Οσα γένη ἀνθρώπων ἔχουσι τὴν αὐτάρκειαν νὰ ζῶσι περιωρισμένα κατ' οἶκον, πολὺ εὐκόλως περιπίπτουσι καὶ προσκολλῶνται εἰς ἔξεις παλαιὰς χωρὶς νὰ ἐκδηλωσιν ἐπιθυμίαν πρὸς νέους τύπους. "Οστις ὅμως εἴνε συνειδισμένος εἰς μακρὰς περιηγήσεις νὰ ἔξετάξῃ τοὺς ξένους λαοὺς καὶ τὰς χώρας διὰ βλέμματος, ἐπιδιώκοντος πανταχοῦ τὸ κέρδος καὶ τὸ συμφέρον, ἀποκτῷ ἀνεκτίμητον πεῖραν περὶ τὴν παρατήρησιν καὶ καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πραγματικότητα τῆς φύσεως μετὰ τῶν πολλαπλῶν τῆς θελγήτρων. Εἰς τὰς ἔδοδος καὶ τὰς ἀγορὰς τῶν πόλεων τῆς Φλανδρίας συνηντῶντο ποικίλως ἐνδεδυμένοι καὶ διάφορον ἔχοντες φυσιογνωμίαν οἱ ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν λαῶν τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, Ἀγγλοί καὶ Σκανδιναվοί, Γάλλοι καὶ Ισπανοί, Ἰταλοί καὶ Ἀνατολῖται μὲ τὰ ποικιλότεκτα καὶ βαρύτυμά των ἴματα. Οἱ ἐκ τῆς ἐμπορικῆς δὲ ταυτῆς κινήσεως ἐπισωρευθεῖς εἰς τὴν

χώραν πλοῦτος ἔδωκε τὴν πρώτην ὥδησιν πρὸς ἀναγέννησιν τῆς καλλιτεχνίας.

Τὸ αὐτὸ συνέβη κατόπιν καὶ ἐν Γερμανίᾳ, δπου ἡ τέχνη εὐθὺς ἔξ αρχῆς ἔφερε κοσμικον χαρακτῆρα καὶ προηῆθεν ἐκ τῶν μέσων τάξεων τοῦ λαοῦ. Δὲν δυνάμεθα οὔτε θέλομεν νὰ ἔξετάσωμεν ἐκτενέστερον τὴν πορείαν, ἢν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἀναρροφώσεως καὶ κατόπιν ἔλαβεν ἐνταῦθα ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ζωγραφικῆς, διότι φοβούμεθα μὴ ἐκταθῶμεν πέρα τοῦ δέοντος καί, ἀντὶ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν φίλον ἀναγνώστην, παρασύρωμεν αὐτὸν ἄκοντα εἰς λαβύρινθον ἀδιέξοδον. Διότι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐν τῇ μέσῃ Εὐρώπῃ ἐδῶ μὲν βλέπεις τοὺς Γάλλους ὑπὸ τοὺς ἐνδόξους βασιλεῖς των να ἔχωσι τέχνην καθαρῶς βασιλικήν, θεραπαινίδια τῶν αὐλικῶν δργῶν καὶ τῆς συμπαρομαρτούσης ἀκολασίας, ἐκεῖ δὲ τὴν λαμπρὰν τῆς Ὀλλανδίας καλλιτεχνίαν, δλῶς ἀπέριττον καὶ αὐστηρῶς μιμουμένην τὴν φύσιν.

Διὰ ν' ἀπαλλαγῇ δὲ ὁ τότε κόσμος τῆς πολιτειακῆς καὶ κοινωνικῆς παραλυσίας καὶ διαφθορᾶς, ἀπῆγετο νὰ ἐπέλθῃ ἀνατροπή τις ἐκ βάθρων, οἷαν ὑπέστη πραγματικῶς ἡ κοινωνία διὰ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Ἀποστροφὴν μὲν καὶ φρίκην αἰσθανόμενα ἐπὶ τοῖς ἀνοσιογρήμασιν, δσα ἐτελέσθησαν διαρκούσης τῆς ἀναστατώσεως ἐκεί-

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

νης, ἀλλ ὁφείλομεν νὰ διμολογήσωμεν ὅτι ὁ κόσμος ἐντεῦθεν, ἡρύσθη σημαντικωτάτας ὥφελείας. Ἐκτοτε ἔχομεν κοινωνικὸν πολιτισμόν, ὃς τις παρ' ὅλας του τὰς Ἑλλείφεις πάντοτε προσέγεται καὶ ἀκμάζει. Καὶ ἐν τῇ σημειωνῇ καλλιτεχνίᾳ τὸ κοινωνικὸν τοῦτο στοιχεῖον πανταχοῦ φαίνεται ἐπικρατῶν. "Οσον δὲ μᾶλλον διαδίδεται εἰς εὐρυτέρους κύκλους ή πρὸς αὐτὴν ἀγάπη, ἀλλο τόσον φυσικῶς ὃ τύπος αὐτῆς ὄμοιάζει πρὸς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν, ἡς δὲ δημοκρατικὸς χαρακτὴρ διαβλέπεται καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης. Κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰώνας ἐκτὸς τῶν ἡγεμόνων ἐπεμελοῦντο τῆς καλλιτεχνίας καὶ ἐπροστάτευον αὐτὴν οἱ εὐπατρίδαι καὶ οἱ ἐπὶ ὑψηλῷ γένει καυχώμενοι. Οὗτοι πάντες σχεδὸν ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ προςώπου τῆς γῆς καὶ αἱ καλλιτεχνικαὶ τῶν συλλογαὶ ή ἐπωλήθησαν ή κατ' ἄλλους τρόπους διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος. Τὴν θέσιν δὲ αὐτῶν κατέλαβον οἱ τραπεζῖται καὶ οἱ ἐργοστασιάρχαι καὶ ἀντιπροσωπεύουσι σήμερον αὐτοὺς ἐν τῇ προστασίᾳ τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων· αἱ μεγάλαι ἐμπορικαὶ πόλεις δίδουσι τὴν πρώτην ὕθησιν, αἱ δὲ πρωτεύουσαι ἔχουσι σημασίαν μόνον ἐὰν συγχρόνως κατέστησαν ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ πόλεις.

Τελέυταίος μέγις καὶ βασιλικὸς Μαικήνας ἦν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος, ὃςτις παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ἀχαλινώτου φαντασίας του ἐδημιούργησεν ἐν Μονάχῳ καλλιτεχνίαν αἰωρουμένην ὑπεράνω τῆς πραγματικότητος καὶ ἀποφεύγουσαν πᾶσαν πρᾶξιν αὐτὴν συνάφειαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπελθοῦσα ἐν τῇ ἔδρᾳ ταύτῃ τῆς νεωτέρας καλλιτεχνίας ἀνατροπὴ ἐγένετο κατὰ τρόπον ἀποτομώτερον τοῦ δέοντος.

Τὴν σήμερον οἱ γῆγεμόνες τῶν χρηματιστηρίων, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως προσπαθοῦσι νὰ ἔξευ-

γενίσωσι τοὺς θησαυρούς των διὰ τῆς ἐπιμελείας τῆς τέχνης.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο πρὸ πάντων δύναται νὰ παρατηρηθῇ παρὸ τὴν, ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι, ὅπου πᾶν δ, τι ἐγένετο κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους χάριν τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης ὁφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν τῶν βαθυπλούτων ἑλλήνων ἐμπόρων. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰώνος τούτου, ὅτε ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἔθνους ἐπέφερε τὴν μεγάλην ἐκείνην πνευματικὴν κίνησιν, τὸν ἀκατάσχετον ἐκείνον πρὸς ἀπόκτησιν παιδείας καὶ μαθήσεως ὄργασμόν, πρῶτοι καὶ σπουδαιότεροι τῶν γραμμάτων ἀντιλήπτορες παρέστησαν οἱ ἀπανταχοῦ φιλοπάτριδες ἑλληνες ἐμποροι, ἀνθαμμιλιώμενοι πρὸς ἀλλήλους τίς πρῶτος νὰ φανῇ χρησιμώτερος εἰς τὴν ἀναγέννηθεῖσαν πατρίδα.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ὅτε πρωτίστως ἀπῆγετο νὰ ἐπουλωθῶσιν αἱ βαρύτεραι πληγαὶ καὶ νὰ ἵναντο ποιηθῶσιν αἱ ἀπαραιτητοὶ ἀνάγκαι χώρας, τέως ἀποκεκλεισμένης σχεδὸν ἀπὸ πάσης πρὸς τὸν ἄλλον πεπολιτισμένον κόσμον στενῆς συμναφείας, δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως ἐκ τοῦ μηδενὸς με-

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ.

(τελος).

6.

Απειροπληθεῖς εἰς θάνατον καταδίκαιοι ὑπῆρξαν συνέπεια πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν διαφορῶν καὶ αὐτιθέσεων, ὅν παρομοίας οἱ σημερινοὶ ἀνθρώποι δὲν δύνανται νὰ φαντασθῶσιν, οὐδὲ θὰ περιέλθωσι ποτε εἰς αὕτας.

ταξὶ ἄλλων νὰ παραχθῇ καὶ τέχνη, νὰ δημιουργηθῶσιν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος τεχνῖται, ὡς τε νὰ λέγωμεν, ίδου ἔχομεν καὶ γράμματα, ἔχομεν καὶ καλλιτεχνίαν.

Ἐὰν παρακολουθήσωμεν τὴν ιστορικὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν νῦν ἐπὶ πολιτισμῷ καυχωμένων λαῶν, ἐὰν ἔξετάσωμεν τὸν δρόμον, ὃν διέτρεξαν ἐν τῇ πορείᾳ τῆς ἀναπτύξεως των, θὰ ἴδωμεν ὅτι καὶ ταῦτα ἐδέησε πρῶτον ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ δοκιμασθῶσι καὶ νὰ ὑποστῶσιν οὐκ ὀλίγας περιπτείας, ἥσις οὐ χωνεύσωσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰ σπέρματα τὰ πολιτισμοῦ καὶ ἀναδόσωσι μετέπειτα ἀγλαους καρπούς. Καὶ ή Ἑλλάς, δύναται τις νὰ εἴπῃ, δὲν ἔχει ἀκόμη ἰδίαν καλλιτεχνίαν, ὡς δὲν ἔχει καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα συμφυῆ μὲ τὸν ἀληθῆ πολιτισμόν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἔχει τις λόγους νὰ τῇ ἀρνηθῇ καὶ τὸ πράγματι ὑπάρχον καὶ τὴν ὑπὸ τὴν ἔποφιν ταύτην ἀγνωστον εἰέται ἀνάπτυξιν τῆς εἰς τὸ μέλλον. Καὶ ὅτι ἀληθῶς ἐν τῷ μέλλοντι πολλὰς περὶ προαγωγῆς τῆς καλλιτεχνίας τῆς δικαιούμενα νὰ τρέφωμεν ἀλπίδας, ἀποδεικνύουσι τὰ ἐπ’ ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐν τῇ προγονικῇ γάρᾳ χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν μεγαλεπηθέλων ἐλλήνων ἐμπόρων ἀνεγερθέντα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ κτίρια. Τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὸ Ἀρσάκειον ἐν Ἀθήναις,

τὸν Κωνσταντινουπόλει τὸ Ζάππειον καὶ ἀλλαχοῦ ἀλλὰ πρόκεινται ὅμην δείγματα τῆς καλαισθησίας τοῦ ἐλληνικοῦ ἐμπορικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πόδου συγχρόνως, διτοις η παιδεία καὶ η μόρφωσις διαδοθῆ. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάντα ἔσαν δὲν μηῆρχον τόσον λαμπρὰ μαρτύρια τῆς πρὸς τὴν τέχνην ἔχαγάτης τοῦ ἐλληνος ἐμπόρου, ἤρκει η Σιναία Ἀκαδημία καὶ μόνη νὰ δικαιώσῃ τὸν ἴσχυρισμόν μας, διτοις ἐπεκράτησε

Άλλ' θὰ προβάλωσιν ἡμῖν βεβαίως τὴν ἀντίρρησιν, ὅτι

πάντα σχεδὸν τὰ ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι καλλιτεχνικά ἔργα προσήλθον ἐκ χειρῶν ἀλλοδαπῶν, διτὶ ξένοι ήσαν οἱ δημιουργοὶ αὐτῶν καὶ ὅχι θαγενεῖς, τοῦτο δημιούργων οὐδόλως δύναται νὰ ἀναφέσῃ τὸν ἰσχυρισμὸν μας, διτὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ ταραχγωγῇ καλλιτεχνικῶν ἔργων ὑπ’ ὅφιν πρέπει νὲ λαρβάνωνται οἱ παραγγελιοδόται των, διτὶ εὐθὺς ἔξ αρχῆς καὶ ἔξ πτογυίου δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παραχθῇ καλλιτεχνία λιορυής, ἀλλὰ μετὰ ἐπαρκῆ ζύμωσιν ἐνὸς λαοῦ καὶ ὡρίμανσιν κύτου ἐν τῷ ἐθνικῷ βίῳ. Εἰς τὰ ἔργα τῆς τέχνης ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι διαβλέπομεν τὰ πρῶτα σπέρματα μελλούσης ἀνάπτυξεως καὶ προόδου ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, ταῦτα δὲ τὰ σπέρματα ἔσπειρεν ή φιλοπατρία καὶ ή πρὸς τὴν τέχνην ἀγάπη τῶν ἐλλήνων ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν, ἀφ’ ὧν ὡς εἰς τῆς φυσικῆς ῥοπῆς τῶν πραγμάτων τοῦ παρόντος αἰώνος, ἔξαρτᾶται καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ ἐπιδοσίς, καὶ πρόοδος τοῦ ήμετέρου λαοῦ.

Ούτως ή ζωή τῶν δούλων ἐνομίζετο ἐλαχίστου λόγου
ἔξια, γνωσταὶ δὲ εἰνεὶ τοὺς ἀναγνώστας μας αἱ ἐν τῷ Ζη-
τῆματι τούτῳ φρικαλεότητες τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων. Οὐδα-
λλᾶς λοιπὸν ἀπόρον, ἀν συνέβαινον συνεχεῖς ἐπαναστάσεις, ὡς
ἡ τοῦ Σπαρτάκου ἐκείνου, παθ' ἦν 20,000 δούλων εὔρον ἐπὶ
ταυροῦ τὸν θάνατον. Ρωμαῖκή τις πάρομια ἔλεγε: „τόσοι

έχθροι, οὓσαι καὶ δοῦλοι.“ Υπῆρχε δὲ καὶ σκληρός τις, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἔλευθέρων ἐκδοθεὶς νόμος, οὗτος ὁ φίλεν, ἐάν κύρις τις ἐδολοφονεῖτο, νὰ ἀποκεφαλίζωνται πάντες οἱ δοῦλοι του, ἔξαιρουμένων τῶν ἀσθενούντων. Ο Φλαμίνιος διέταξε νὰ θανατωθῇ εἰς δούλος πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς αἰρούχαροῦς περιεργίας ἐνός ζένου του, ο Βεβδίος Πόλλιος ἔτρεφε τὰς μυραίνας του διὰ σαρκῶν δουλικῶν, ο Αὔγουστος ἔθανάτωσεν ἕνα δούλον, διότι οὗτος εἶχε φονεύσει καὶ φάγει τὸ κρέας πτηνοῦ, ἀνήκοντος εἰς αὐτόν, μία δὲ τῶν φρωμάτων δεσποινῶν ἐσταύρωσεν ἀθώον ὑπηρέτην της, μόνον καὶ μόνον ἵνα εὐχαριστήσῃ τὴν ἰδιοτροπίαν της. Παρόμοια κακουργήματα συνέβησαν καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, διο πεκράτησεν ή δουλεμπορία. Ή ἀπαίτησις τοῦ Πλάτωνος, διποι δοῦλος τις, ἐάν, ἔστω καὶ ἀμυνόμενος, φονεύσῃ ἔλευθερον, ὑποστῇ τὴν αὐτὴν καὶ ὁ πατροκτόνος ποιηήν, δὲν ἀποδεικνύει ἄλλο, παρὰ ὅτι η ἡθική τοῦ φιλοσόφου τούτου ἦν ὅλως διάφορος πρὸς τὴν ἡμετέραν.

Αἱ πολιτικαὶ ἀντιμέσεις ἐπέφερον φόνους κατὰ πλήθη.
Ὕπὸ τὴν ἔποιην ταύτην ἐν Ἀνατολῇ κατίγγαγε τὸ Ἰνρίων
τοὺς λαμπροτέρους καὶ ἀπαισιωτέρους θριάμβους. Τοὺς ἀν-
τάρτας τοῦ Τάϊ-πικην ἐν Κίνᾳ ἐκρέμων ἀπὸ τοῦ ἀντίχειρος
κατὰ πλήθη καὶ ἔκαιον αὐτοὺς ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀνά-
πτοντες πυρὰν κατώθιν αὐτῶν. Κατά τινα στάσιν συμβά-
σαν τῷ 1662 ἐν Μόσχῃ ἔνεκα ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων
ἔθανατώθησαν ὑπὲρ τὰς 7,000 ἀνθρώπων, ὑπὲρ τὰς 15,000
δὲ ἐτιμωρήθησαν δι' ἀκρωτηριασμοῦ, μαστιγώσεως καὶ ἔξ-
ορίας εἰς Σιβηρίαν.

Παρὰ τοῖς λαοῖς τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος τὰ πράγματα δὲν παρείχον καλλιτέραν ὅφιν, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευμέντων παραδειγμάτων τοῦ Σύλλα καὶ τοῦ Σπαρτάκου. Ἐπειδὴ Ἐλλην τις συνεβούλευσεν ἐπιεκτείνων καὶ παρετήρησεν, ὅτι ὁ φόρος τῆς ποινῆς δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τινὰ τοῦ να πράξῃ τὸ κακόν, ἀπεφάσισαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐξ ὅλων τῶν κατά τινα ἐμφύλιον πόλεμον αἰχμαλωτισθέντων Μιτυληναίων νὰ φονεύσωσι μόνον — 1000!

Τούς ἐν πολέμῳ αἰχμαλώτους φονεύουσι τὴν σήμερον μόνον οἱ παντὸς πολιτισμοῦ ἑστερημένοι καὶ ἐντελῶς ἀγριοί καὶ βάρβαροι λαοί. Ἐὰν δὲ οὐκοπολέοντα τὸν Γ'. μετὰ τὴν μάχην τοῦ Σεδάν, ὅπως εἶχε φερόμην δὲ Καΐσαρ πρὸς τὸν Βερ-
κιγκεντόριγκα, δὲ γάλλος αὐτοκράτωρ, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς-
ῆλαυνεν ὁ νικητής του εἰς Βερολίνον, θὰ ἐσφάξετο ἀνηλιῶς
ἐν τινὶ εἰρκτῇ τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης. Ὅπο τὴν ἔπο-
φιν ταῦτην πολὺ ὑπερέχομεν τῶν ἀρχαίων, οἵτινες τάσον ἔξ-
υμνοῦνται καὶ θωμάζονται διὰ τὰς ἀρετάς των. Καθ' ἣν
στιγμὴν δὲ Ἀχιλλεὺς ὀρκίζεται νὰ σφάξῃ 12 εὐγενεῖς νέους
τῆς Τροίας ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ Πατρόκλου, εἶναι ἀξιός νὰ
παραβληθῇ πρὸς ἀγριούν, ζένον πρὸς πᾶν ἀνθρώπινον αἰσθημα,
δὲν δύναται δὲ νὰ συγκριθῇ δὲ ηρωϊσμός του πρὸς τὴν ἐνά-
ρτον ἀνδρίαν τῶν σημερινῶν χρόνων.

Σημαντικήν ύπέστη ζημίαν τὸ ἱερίωμα διὰ τῆς βαθυτάτας
ἀπλοποίησεως τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς
πονηρᾶς, δεῖτις ἀλλοτε ἥν ποικιλώτατος. Ὁσάκις τὴν σήμε-
ρον παραστῇ ἔξαιρετινῆς ἢ ἀνάγκη νὰ θανατωθῶσιν ἐπὶ τοῦ
ἱεριώματος ἀνθρώποι, οἱ τε δικασταὶ καὶ οἱ δήμοι, ἐν ἀντι-
θέσει πρὸς τοὺς ἄλλοτε συναδέλφους των, ἐκλέγουσι τὸν
φιλανθρωπότερον τρόπον τοῦ θανάτου. Τὴν σήμερον παν-
τοιοτρόπως ἀγωνίζονται νὰ καταστήσωσιν εἰς τοὺς κατα-
δίκους τὸν θάνατον ὑποφερτὸν καὶ ἀνώδυνον, ἐν φῇ η σκλη-

ότης καὶ ἀπανθρωπία ὅπγτει ἄλλοτε νὰ βασανίζωνται καὶ
ἀ τυραννῶνται ὅσον ἔνεστι πλειότερον· τὰ θύματα τοῦ
όμου.

Ἔπο τὴν τελευταῖαν ταῦτην ἔποιφν πρωταγωνιστεῖ ἐν
ἡ ἱστορίᾳ ή Ἀνατολή. Ὅπως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Περσίᾳ ἐπε-
ράτει τὸ ἔθος νὰ ἐκδέρωσι, νὰ θάπτωσι ζώντας, νὰ συν-
λιβωσιν ἀνὰ μέσον μεγάλων πετρῶν καὶ νὰ καταμελίζωσι
ἀσπαίροντα σώματα τῶν καταδίκων, οὕτω καὶ ταῦν ἐν
ἴνιᾳ καὶ Τογκίνῳ ἐπικρατεῖ ὁ ἀνασκολοπισμὸς τῶν ἐν πο-
έμῳ αἰχμαλώτων. Ἡ Ἀνατολή ὡς πρὸς τοῦτο παρέμεινε
ἐν δὲ λων τῶν αἰώνων. η αὐτῇ. Πολιτικός τις κακοῦργος ἐπὶ^{τοῦ} Αρταξέρξου τοῦ Μνήμονος ἔβασανθόθη ἐπὶ ἐν δλόκηρον.
τος ἔως οὐ ἐπῆλθεν ὁ θάνατός του, παρόμοιαι δὲ βά-
ανοι ἐπεβάλλοντο καὶ μετέπειτα, ὡς δύναται τις νὰ πει-
θῇ ἀναδιψῶν τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῶν ἀνατολικῶν
θνῶν.

Καὶ αὐτοὶ οἱ Ὦραιοι δὲν ἀπεστρέφοντο τὰ ἀπότρο-
ξια ταῦτα ἔθιμα, ὡς μαρτυρεῖσι μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ
αὐτοὶ ἀμφιμέστρα, ὃν τὰ ἐρείπια ἡμεῖς καὶ τὴν σύμερον
τεκόμη θαυμάζομεν καὶ ὅπου οὐχὶ σπανίως παρείχετο εἰς τὸν
ἄγριον ὅχλον ἡ θέα βασανισμῶν τῶν εἰς θάνατον καταδε-
ικασμένων νακούργων. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ προέβη τὸ αἴμο-
αρεὸς τῶν Ὦραιών, ὥστε καὶ αὐτὴν τὴν δραματικὴν τέχνην
ἰνάγκασαν νὰ ἐκτελῇ χρέον δημίου καὶ πολλάκις συνέβαινε
κατὰ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν μίμου νὰ κρεμᾶσιν εἰς σταυρὸν
τὸν ὑποκριτήν, κατασπαρασσόμενον κατόπιν ὑπὸ αἵμοβρόου
έρκτου. Τοὺς Χριστιανοὺς ἐφόνευον οἱ ἀρχαῖοι Ὦραιοι
κατὰ πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους τρόπους, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ
προσδένοντες αὐτοὺς ἐπὶ ἑδρῶν ἐκ πεπυρακτωμένου σιδῆρου;
Ἐξέλκοντες βιαίως διὰ σιδηρῶν δρεπάγων τὸ δέρμα των,
ἐπιχέοντες ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ των σώματος ρέυστὸν μόλυβ-
δον καὶ τὰ παρόμοια.

Καὶ ὁ Μεσαιών ἐπίσης εἶχε πολύπλοκα τὰ θανατικά
σου μηχανήματα. Ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους ἐτρόχιζον, ἐπνι-
γον, ἔκαιον, ἔβραζον ἐν ἑλαϊῳ καὶ ἐκρέμων ἀπὸ τῶν σκελῶν
τοὺς εἰς θάνατον καταθεδικασμένους. Μαγιθάνομεν δὲ π. χ.
τι μέχρι τοῦ 16^{ου} αἰῶνος πάνων ἦτο νὰ τροχίζωσιν ἀπό-
τον κύπτον ἔκτατε δὲ μόλις πάντας γένοιτο ὅπως πάντας ἐπι-

ανάκτοι, εκτούτε σε μονικές πρηγμάτων να εφαρμόζουν τον επικινδυνότερον τρόπον τους τροχισμού από τών άνω, περί δὲ τῆς μειοθέσεως τών δημιών κατά τὸ 14° αἰλῶνα ἀναγνώσκομεν ἐν τινὶ χρονικῷ τοῦ Βρανδεβούργου, διτὶ δέσσακις δὲ δήμιος ἔχειν „έργασίαν“ ἐλάμβανε „διὰ τὸν τροχὸν 2 παράδες, διὰ τὸ βράσιμον ἄλλους 2 παρ. διὰ τὸν ἀνασκολοπισμὸν 3, διὰ τὸν καταμελισμὸν εἰς τέσσαρα 5 παράδες, διὰ τὴν τύφλωσιν 12 παράδες, διὰ τὴν ἑκκοπὴν τῆς γλώσσης ἄλλους 12 κτλ. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 17° αἰλῶνος ὑπῆρχον ἐν Μόσχῃ τεντήκοντα πολυάσχολοι δήμοι. Ἐνθυμηθῶμεν προσέτι τὴν θανάτωσιν τῶν Ἀναβαπτιστῶν, τοῦ Ἰωάννου Λαζαρίου καὶ τῶν ιταΐων του, τοῦ Ραβανλάκ, τοῦ Βαλθάσαρ Gérard καὶ μιρίων ἄλλων. „Οτε δὲ Δεμιέν, ἐπιβουλευθεὶς τὴν ζωὴν Λουδοβίκου τοῦ IE', ἐπρόκειτο νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον, ἥρωτήθησαν οἱ λατροὶ ἐν Παρισίοις περὶ τοῦ τείς ἦν δὲ ἐλλειγνότερος θάνατος, ἵνα ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν κακοῦργον εργάτων.

Τοιαύτην χληρονομίαν δὲν ήθελησε νὰ δεχθῇ ὁ σημειώνος ήμῶν αἰών. Τὰ πρὸ τοῦ θανάτου μαρτύρια, συνηθέστατα ἄλλοτε, κατέστησαν σπάνια ἐν ἀρχῇ τοῦ 19^{ου} αἰώνος, ἕπειτα δεκαετηρίδος δὲ εἰς δεκαετηρίδα δυνάμεια νὰ παρατηρήσωμεν πώς βαθυρρόδον παρηγχωνίσθησαν ὄλοτελῶς, ἵνα μήποτε πλέον ἐπαναληφθῶσιν.

7.

Παρατηρήσωμεν ήδη τὴν μεταβολήν, ἣτις ἐπῆλθεν εἰς τὰς σχέσεις τοῦ δημοσίου πρὸς τὴν μηχανικὴν ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποιῆς.

Οὐδαμῶς ἀμφίβολον, διτὶ μήτηρ τῆς θανατικῆς ποιῆς εἶναι η ἐκδίκησις. Τὸ ἔθος δῆπος οἱ οἰκεῖοι καὶ συγγενεῖς τοῦ δολοφονούμενού ἐκτελῶσι χρέον δημίου ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν συνείδησιν τοῦ δικαίου παρὰ τοὺς λαοὺς τῶν παλαιοτάτων χρόνων, πολὺ δὲ βραδύτερον ἡλλαζαν τὰ πράγματα καὶ ἐπῆλθεν η ἀληθῶς μεγάλη πρόσοδος, διὰ τῆς ἐπισήμου ἐφαρμογῆς τῆς θανατικῆς ποιῆς, νὰ ἀφαιρεθῇ η ἀπέριστος αὐτοδικία καὶ ἀπολυταρχία τῶν γονέων καὶ νὰ περιορισθῇ ἢ ἀγριότης τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος. Ἀνήθικον φαίνεται εἰς ήμᾶς τὸ νὰ παρέχεται ἀνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐνεκά φόνου χρηματικὴ ἀποζημίωσις εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ θύματος, ἐξ ἵσου δὲ βάρβαρον νομίζομεν καὶ τὸ θάμψον τοῦ νὰ δικάζων αὐτοὺς ἑκατοὺς οἱ ἀμέσους προσβαλλόμενοι καὶ νὰ ἐπιβάλωσιν αἰθαιρέτως εἰς τὸν ἔνοχον τῆς προσβαλῆς τὴν μεγίστην τῶν τιμωριῶν. Ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἐλιθοβόλουν τοὺς εἰς θάνατον καταδεδικασμένους. Τὸ ἔργον τοῦ δημίου ἀνελάμβανεν ἀπας δ ἐξηρεύσιμένος λαὸς. Ὁπόση ἐλευθερία παρείχετο τοιουτοτρόπως εἰς τὰ θηριώδη ἔνστιτα τοῦ ἀνθράπου, διαν, ὡς συνέβαινε μάλιστα εἰς πολλοὺς τῶν ἀρχαίων λαῶν, η ἐκτέλεσις μᾶς τινος ποιῆς παρεχωρεῖτο εἰς ἐκείνους, οἵτινες αὐτεπαγγέλτως συνηθροίζοντο ὅπως λιθοβολήσωσι τὸν κακοῦργον! Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς θανατικῆς ποιῆς βάσιν εἶχε τὸ καθῆκον η τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδικήσεως. Παρόμοιόν τι συνέβαινε καὶ παρὰ Ρωμαίοις. Διαρκούντων τῶν κατὰ τῶν Χριστινῶν διωγμῶν αὐτὸς δ λαὸς ἐφήριμοζεν ἐπὶ τῶν θυμάτων τοῦ τὰς φρικαδεστέρας τῶν βασάνων, η ἀπήτει νὰ γίνωνται αὖται τοῦλαχιστον ἐμπροσθέν του ἐν τοῖς ἱπποδρομίοις, ὡς π. χ. καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σοφοῦ καὶ μειλιχίου Μάρκου Αὐρηλίου συνέβη ἐν Σμύρνῃ καὶ Λισσών. Κατὰ τὸν διωγρὸν τοῦ Διοκλητιανοῦ εἶχεν ἐπιτραπῆ εἰς τὸν ὄχλον τῆς Ἀλεξανδρείας νὰ βασανίζῃ κατ' ἀρέσκεικαν τοὺς Χριστιανούς.

Εἰς ἐξαιρετικὰς μόνον περιστάσεις ἀνελάμβανον κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους χρέον δημίου ἰδιῶται. Κατὰ τὸν Μεσαιωνα εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης ἐπεκράτει τὸ ἔδιμον ἀλλοῦ μὲν δ νεότατος τὴν ἡλικίαν σύζυγος, ἀλλοῦ δὲ δ νεότατος δημαρχος νὰ ἐκτελῇ τὸ ἔργον τοῦ δημίου. Τὰ δὲ βασανιστήρια καὶ οἱ ἀπαγχονισμοί, τοὺς ὄποιους ἀργάτερον ἐν Ρώμῃ ἀνέβαλλον μέχρι τῶν ἕστρων τῶν Ἀπόκρεων, ἐθεωρῶντο μᾶλλον ὡς δημοτικὴ πανηγύρις, καθ' ην ἐξεδηλοῦντο πάντα τὰ θηριώδη τοῦ ὄχλου ἔνστικτα.

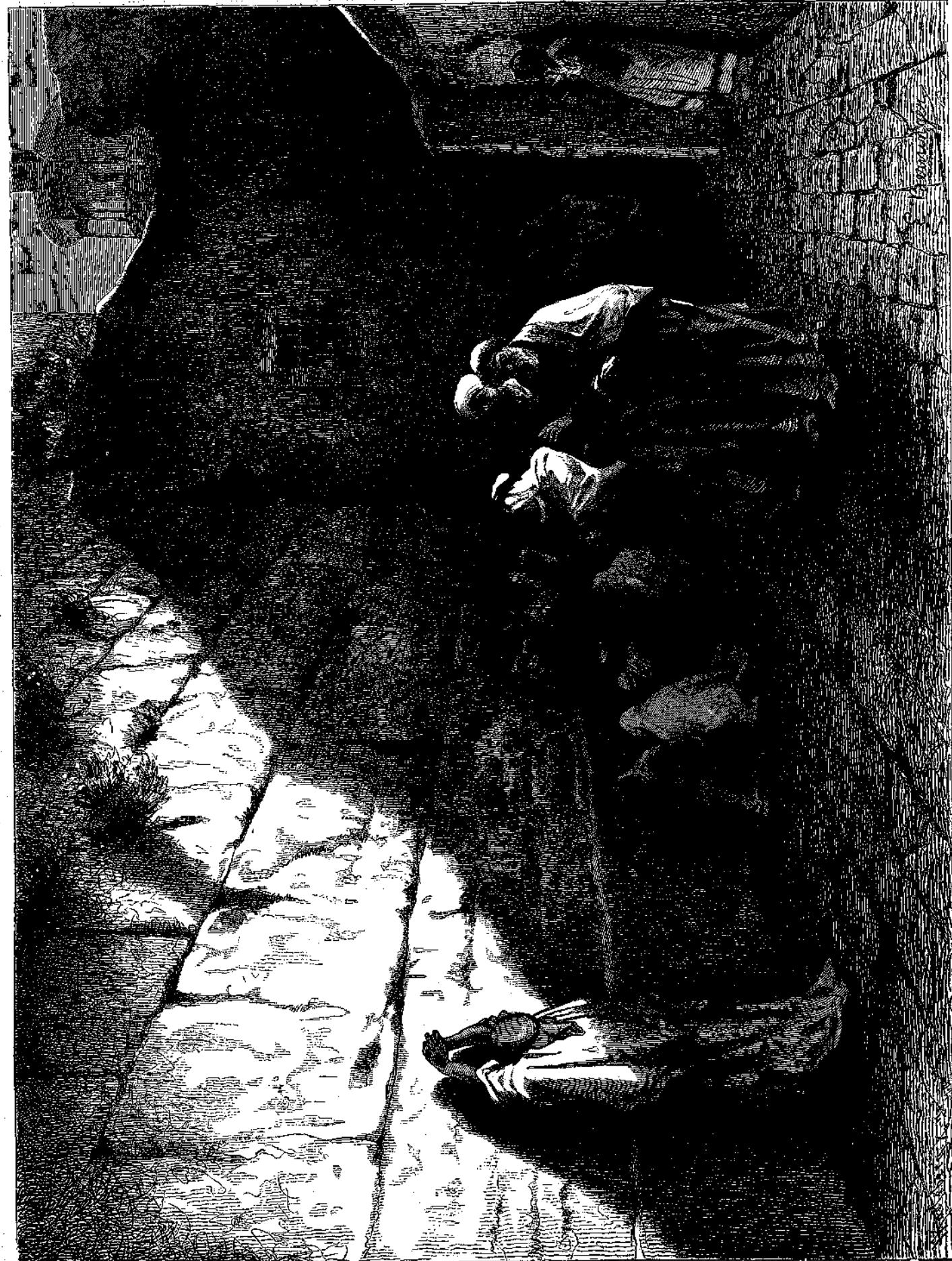
Ως πρὸς τὸ ζήτημα δὲ τοῦτο διάφορα καὶ ἀντίθετα πρὸς ἀληγηλα φαινόμενα μᾶς παρέχουσιν αἱ διάφοροι ἐποχαί, διότι πολὺ βεβαίως ἀπέχουσιν οἱ λιθοβολισμοὶ ἑκεῖνοι τῶν ἀρχαίων λαῶν ἀπὸ τοῦ ἐξῆς συμβάντος ἐν Φλωρεντίᾳ, τῷ 1830, διετοῦ τῆς πόλεις τούτης ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθῇ μία θανατικὴ καταδίκη. Πολλοὶ τῶν κατοίκων ἀπῆλθον αὐτῆς, αἱ οδοὶ, δι' ᾧ ἐμελλε νὰ διέλθῃ η πομπή, ἥσαν ἐντελῶς ἔργοι, τὰ ἔργαστήρια καὶ τὰ καταστήματα ἐκλείσθησαν, οἱ πολῖται συνήλθον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ προσηρύχοντο ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς τοῦ νόμου θύματος, μόνον δὲ ὅλιγοι τινὲς δεσπαῖται περιεκύλουν τὸ Ιερίωμα. Ο μέγας δοῦξ διηγούμενος τὸ περιστατικὸν τοῦτο εἶχεν εἰπεῖ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα αὐτὸν περὶ τούτου, διτὶ δ λαὸς τῷ ἔδωκε διδακτικότατον μάθημα, ὡς τε νὰ μὴ ἐκτελεσθῇ εἰς τὸ ἐξῆς καρμία

θανατικὴ καταδίκη. Καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ αἵματος μεγάλως ἐπροσδεύσαμεν σήμερον, διτὶ οἱ οἰκεῖοι τοῦ δολοφονούμενού, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὅλιγώτερον παντὸς ἀλλού ἐπιθυμοῦσι διὰ φόνου νὰ ἐκδικήσωσι τὸ θύμα, ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ ράλιστα συρβάνει πολλάκις πρῶτοι αὐτοὶ νὰ ὑποβάλλωσιν αἰτησιν χόριτος ὑπὲρ τῆς Ζωῆς τοῦ εἰς θάνατον καταδικασθέντος φονέως.

‘Οπόσον δὲ τὸ Ιερίωμα διηγέρει παραγκωνίζεται, δεικνύει η ἐξῆς εὑφής περιγραφὴ τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, ἀκριβῶς ἀνταποχρινομένη πρὸς τὰ πράγματα. Παρήγορον κατόρθωμα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ θεωρεῖ τὸ διτὶ η θανατικὴ ποιῆς, ἡτὶς ὅλοτε ἐνώπιον τοῦ πλήθους ἐξετελεῖτο εἰς ὅλας τὰς πλατείας καὶ τὰς ὅδοις τῶν Παρισίων διὰ τῶν πολλαπλῶν αὐτῆς συσκευῶν καὶ μηχανημάτων πρὸς βασανισμὸν τῶν ἀνθρώπων, σχεδὸν ἐξηραντισθῇ καὶ ἐξωτραπήσθῃ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς νομοθεσίας. Ἐξ ὅλων τούτων τῶν μηχανῶν ἐνυπελείφη ἀκόμη ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς πλατείας Γρένε μία μόνον γυλλοτίνα, ἀναφανομένη ἀπὲκ παιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ μακρὰ δικλείματα καὶ ἀφ' οὗ ἐκτέλεση ταχέως τὸ ἔργον τῆς πάλιν ἐξαφανιζομένη ὥσανετ ὑσχύνετο διὰ τὸ ἀπάνθρωπον καὶ σκληρὸν τῆς καθῆκον*).

Πολλὰ ἔτη ἐπρεπε νὰ παρέλθωσιν, ἔως οὐ τέλος ἐννοήσωσιν, διτὶ, ὡς εἴτε καὶ δ Λίβιγκστων († 1836), η συνεχής ἐπανάληψις τοῦ θεάματος τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ καὶ τοῦ ἀπαγγονισμοῦ ἐξαγριώνει τὸν ἀνθρωπὸν καὶ παράγει τῆς καθῆκην τῷ δοντὶ ἐπιληφίαν, ἔως οὐ ἀντὶ τοῦ δημοσίου θανάτου ἐπινοήσωσι καὶ ἐφαρμόσωσι τὴν λεγομένην θανατικὴν ἐκτέλεσιν. Ἐν φ ὅλοτε καὶ αὐτὸς δ θεώμενος ὁ όχλος συνειράζετο καὶ συνεβοήθει διάκονος ἐπέρκειτο συνῳδὰ τοῖς νόμοις νὰ καταστραφῇ μία ἀνθρωπίνη ὑπαρξία, τὴν σήμερον δ λαὸς δὲν πρέπει νὰ παρίσταται θεατής τῆς τελευταίας πράξεως τῆς δίκης. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς δικαιοσύνης τοῦ 17^{ου} αἰώνος οὐδέποτε ἡδύναντο νὰ φαντασθῶσι καὶ νὰ παραδεχθῶσιν, διτὶ η θανατικὴ ποιῆς δὲν ἐπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ δημοσίᾳ, τὸ ἔθεωρουν δὲ τότε ἀναγκαῖον, νὰ στέλλωσι τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸ Ιερίωμα ἐν συνοδίᾳ μαθητῶν, ὁδόντων ἐκκλησιοτικὰ ἀσματα, καὶ ἥπλιζον ἐκ τῆς ἀπαίσιας τούτης πράξεως εὑεργετικὴν παιδαγωγικὴν ἐπιδίδασιν ἐπὶ τῶν πνευμάτων τοῦ πλήθους. Τὴν σήμερον οὐδεὶς πλέον ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ἐξαχρειώσεως, ἣν ἐπιφέρουσιν εἰς τὰ ἡδη αἱ δημοσίαι ἐκτελούμεναι θανατικαὶ πράξεις, καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον ἐν Ἀμερικῇ, ἐπειτα δὲ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἀπὸ τοῦ 1868 ἐν Ἀγγλίᾳ εἰςήγαγον τὴν μυστικὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν. Ἐν Γαλλίᾳ δὲ ἐπράησαν ἐπὶ τοῦ παρόντος μέσην τινὰ ὄδον, διότι τηροῦσι μυστικὴν τὴν προσεχῆ θανατικὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀνθρώπως πρωταν τινὰ παραδίδουσι τὸν κατάδικον εἰς τὴν λαμπτόμον, χωρὶς νὰ ἐγερθῇ πάταγος καὶ νὰ πρόφατωσι νὰ συναθροισθῶσι περὶ αὐτὸν πολλοὶ περίεργοι.

‘Οσον καὶ ἀν πολλοὶ τὸν ὄπαδῶν καὶ τινὲς τῶν ἐνστίων τῆς θανατικῆς ποιῆς προτιμῶσι τὴν δημοσίαν θανατικὴν ἐκτέλεσιν τῆς μυστικῆς, δὲν πιστεύομεν διμως διὰ ἐπέλθῃ ὡς πρὸς τοῦτο ἐπιστοχώρησις. Οἱ μεγάλοι γνῶσται τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὡς δ Δίκενς, δ Τουργένιεφ καὶ δ Αουερβάχ, περιγράφοντες τοιαύτας θανατικὰς ἐκτελέσεις, ἐπιβεβαιοῦσι τὴν γνώμην, διτὶ δ ἀποκλεισμὸς τοῦ δημοσίου ἀπ' αὐτῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς βελτίωσις καὶ πρόσοδος τῆς σημερινῆς ποινικολογίας.

*) Παναγία τῶν Παρισίων. I, 72-73.

8.

Οίκοθεν έννοεται, ότι στερούμενα στατιστικής τῶν θανατικῶν ἑκτελέσεων ἐπὶ χιλιετρίδας καὶ αἰώνας, καὶ ὅτι μόνον ἐπὶ τῶν νεωτέρων χρόνων ἔχομεν ὀλίγους ἀριθμούς, ἀλλὰ τὰ ὀλίγα, ἕσσα γνωσκομεν περὶ τῶν προηγουμένων αἰώνων ἀρκοῦσι νὰ μᾶς πείσωσιν, ότι ἐν ᾧ κατὰ τὴν τελευταῖν ἥμεραιν χιλιετρίδα τὰ θύματα τοῦ ἱκριώματος ἥρθησαν κατὰ τὰ χιλιάδας ἀνὰ πᾶν ἔτος, κατόπιν περιωρίσθησαν εἰς ἑκατοντάδας καὶ ὅτι σήμερον ἐν Εὐρώπῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν θανατικῶν ἑκτελέσεων μόλις ἀνέρχεται εἰς ὀλίγας διαδεκάδας καθ' ἔτος.

Ἐὰν δὲ περαιτέρω συγχρίνωμεν τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς τελευταῖς ταύτης περιόδου, εὑρίσκομεν ότι ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θανατουμένων προβαίνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος μετ' αὐξόσης ταχύτητος, ἡτοι μάλιστα φαίνεται καταπληκτικὴ ἀπὸ τῆς Ἰουλικῆς ἐπαναστάσεως.

Ψυσικὴ τῷ λόγῳ, κατὰ τὰς στατιστικὰς ταύτας παρατηρήσεις δὲν λαμβάνονται ὑπὲρ ὄψιν τόποι, καί μενοι ἑκτὸς τοῦ κύκλου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, καὶ γεγονότα μὴ συνδέμενα στενῶς πρὸς τὰς ἐνεργείας του, ὡς π. χ. ἡ πρᾶξις τοῦ Θεοδάρου, βασιλέως τῆς Ἀβυσσονίας, ἐντὸς ἐξ ἑρδομάδων καταδικάσαντος εἰς θάνατον 4000 ἀνθρώπων καὶ ἡ πρὸς ὀλίγους ἔτη ἐκδοθεῖσα ἐν Μανδαλάῃ τῆς Βίρμας διαστικὴ ἀπόφασις, καθ' ἣν ἑκατοντάδες ἀνθρώπων ἔζετεθησαν εἰς σφραγὴν καὶ τὰ παρόμια.

Ἀπ' ἑναντίας οἱ ἔξις ἀριθμοὶ, ἀναφερόμενοι πρὸς τὴν Εὐρώπην, δύνανται νὰ χρησιμεύσων ὡς παραδείγματα περὶ τῶν ρίζικῶν μεταβολῶν, ὅσαι ἐπῆλθον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τὰς τελευταῖς δεκαετηρίδας τοῦ παρόντος αἰώνος.

Περὶ τὰ τέλη τῆς 14^{ης} ἑκατονταετηρίδος τὸ Βερολίνον ἥρθησει μόνον 6000 κατοίκων. Ἄλλ' ἐν τῇ πόλει ταύτη ἀπὸ τοῦ 1391 μέχρι τοῦ 1448 ἀπηγγονίσθησαν 46 ἀτόπα, ἀπεκεφαλίσθησαν 22, 20 ἐκάησαν ζῶντα, 17 ἐτροχίσθησαν καὶ ἐννέα γυναικες ἐτάφησαν ζῶσαι. Ἄφ' οὐδὲν τότε ἐν διατηρήσαται 58 ἑτῶν ἑθανατώθησαν 116 ἀτόμα ἢ τοι 2^η/ο τοῦ ἔλου πληθυσμοῦ τοῦ Βερολίνου, ἔπειτα, ἐν ᾧ περιπτώσει τὸ ἱκρίωμα ἔξηκολούθει νὰ ἀπολαύῃ τόσην ἀκριβήν καὶ δόξαν, ἐν Γερμανίᾳ τὴν σήμερον νὰ ἑκτελήται καθ' ἔκαστην μία τούλαχιστον θανατικὴ καταδίκη, ἐν ᾧ, ὡς γνωστόν, ἐν Βερολίνῳ ἀνὰ πᾶν ἐν ἔτος μόλις εἰς κακούργος παραδίδεται εἰς τὴν λαμπτήμον. Μετὰ πόσης δὲ δραστηριότητος εἰργάζοντο τῷ 17^η αἰώνι ἐν Γαλλίᾳ οἱ δήμοι,

(Κατὰ τὸ Brückner).

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

(συνέχεια).

"Οτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἑστιατόριον ἐνόμισεν ότι τὰ πάντα ἀπὸ τῆς χθὲς μετεβλήμησαν ἡ ὅτι αὐτὸς ὅλος μετεβλήθη, διότι αὐτὴ ἡ μορφὴ καὶ οἱ τρόποι τῆς Ἰωσηφίνας τῷ ἐφάνησαν ἀλλόκοτοι. Σιωπηλὴ τις ὁδύνη καὶ πένθος ἦν ἐπικεχυμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου της, μετ' ἀγάπης ὅμως καὶ οἰκείότητος ἔχαρετισε καὶ ὑπεδέχθη τὸν Φρέβεν. Τὴν χθεσινὴν ἀδιαθεσίαν τῆς ἀπέδωκεν εἰς τοὺς πολλοὺς χάριν τῆς ἔορτῆς κόπους; ἔδειξεν· ὅμως εἰδὼς ἔξαρχης, ὅτι δὲν ἥθελε νὰ ὀμιλήσῃ περιπλέον περὶ τῶν γενομένων. Ἄλλ' αὐτὸς ὁ Φρέβεν, περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν γενομένην πρὸ πάντων τῆς Ἰωσηφίνας, δὲν ἥδυνατο νὰ ὑποφέρῃ ὅτι αἴτη τρόπον

τινὰ σκοπίμως δὲν ἔθιξε διόλου τὸ ζήτημα τῆς ιστορίας του, καὶ ἀνεφώνησεν: „δρῦ! δὲν Σᾶς ἀφίνω, κυρία μου, νὰ με διακόψῃς αὐτὴν τὴν φοράν. Ὡς πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀλλών περὶ ἐμοῦ, δέν με μέλλει σχεδὸν διόλου· καὶ τί πρὸς ἐμὲ τῇ ὀληθείᾳ ἀν αὐτοὶ οἱ κοινότατοι ἄνθρωποι μετροῦσι τὰ πάντα καὶ ἐμὲ ἔτι αὐτὸν κατὰ τὸ πρόστυχόν των μέτρον!“ Ήθελον ὅμως πράγματι καταλαπηθῆ ἐὰν καὶ Σεῖς ἔσκεπτεσθεις αὐτῶς, ὡςεὶ πᾶσα πρὸς ἐκτίμησις ἔξελπταις καὶ ἀπὸ μέρους Σας, ἐὰν δηλ καὶ Σεῖς ἀμφεβάλλετε περὶ τῆς ὀληθείας τῆς χθεσινῆς διηγήσεώς μου, τὴν ὅποιαν βέβαια δὲν ἔπειτε καθόλου νὰ ἐμπιστευθῶ ἐγὼ εἰς τοιοῦτον

ἀκροατήριον. Σᾶς ἔξορκίζω, κυρία, νὰ μὲ τὴν τοιοῦτον πῶς κρίνετε τὴν διαγωγήν μου ἀπέναντι τῆς ταλαιπώρου ἔκεινης κόρης;

Ἐπὶ μακρὸν ἡτένισε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἰωσηφίνα· οἱ ὄμραιοι καὶ μεγάλοι ὄφθαλμοι τῆς ἐπληρώμησαν δακρύων· καὶ σφίγξασα τὴν χειρά του εἶπε: „Ὤ Φρέβεν! μ' ἐρωτάτε πῶς κρίνω τὴν διαγωγήν Σας· καὶ δύμως, καὶ ὃν ὅλος ὁ κόσμος ἀμφέβαλλε περὶ τῆς ὀληθείας τῶν λόγων Σας, ἐγὼ πάλιν θὰ ἥμην βεβαιούτατή ὅτι ἔλαττατε τὴν ὀληθείαν. Δὲν ἔξερετε πόσον καλὸ Σᾶς γνωρίζω!“

Ἐξ ἀγαλλικόσεως ἥρθησε πρὸς αὐτὸν ὁ Φρέβεν καὶ ἡσπάσθη ἐκ σεβασμοῦ τὴν χειρά τῆς εὐγενοῦς κυρίας. „Πόσον εἰσθε τοσοῦτοι. Αὐτὴ δὲ ἡ ἐλάττωσις τῶν θανατικῶν ἑκτελέσεων ἐν Ἀγγλίᾳ παρατηρεῖται ἀπὸ δεκαετηρίδος εἰς δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰώνος. Ἐν ἑταῖ 1831 συνέβησαν 922 θανατικαὶ καταδίκαι εἰς πληθυσμὸν 14^{1/2}, ἑκατομμύριον φυχῶν, τριάκοντα δὲ ἐτη ἀργότερον καὶ εἰς πληθυσμὸν 23 ἑκατομμύριον ἔπειτε πάντα εἰς τὸν ἀνεβαθμόν των 1500 τοιοῦται, ἐν ᾧ πραγματικῶν συνέβησαν μόνον 30, περιωρίσθησαν δηλαδὴ μόνον εἰς τὸ 1^η, ἐντὸς τριακονταετίας.

„Καὶ αὐτὴ ἡ κόρη;“ ἔξηκολούθησεν ἔκεινη, „εἰν ἀρά γε ἔκεινη, περὶ τῆς ὀποίας ἐλέγετε μοι ἐσχάτως; Ἐνθυμίσθη, δταν προχθὲς ἀνεγινώσκομεν κάτω εἰς τὸν κῆπον, δτι μοι ἔξωμολογήθητε τὸν ἀνεύλεπτον αὐτὴν τὸν ἀλήθειαν·“

„Ἄυτὴ!“ ὑπέλαβεν ὁ Φρέβεν μετὰ λύπης· „δὲν πρέπει νὰ με περιγελάσετε δι' αὐτὴν τὴν γνώμην της περὶ τῶν ἀναγνώσεων καὶ ἀπέβαλε κατ' ὀλίγον τὰς ἐντυπώσεις τῆς προτέρας διμίλιας, μέχρις οὗ τόσον παρεπλανήθη, ώστε δὲν παρετήρησε διόλου πῶς ἡ ὥραία δέσποινα ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἔβλεπε διαρκῶς μὲ δύνην προτάγην τοῦ προσώπου τῆς ἔκφρασιν, μὲ βλέμμα πλήρες περιπαθείας, ἐνῷ ἔδακρυον οἱ ὄφθαλμοι τῆς, καὶ μόλις κατώρθωνε νὰ κρατήσῃ αὐτὰ τὰ δάκρυα.

Πολλὴν μετὰ ταῦτα ὥραν ἑτελείωσεν ὁ Φρέβεν τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἡ Ἰωσηφίνα εἶχε συνέλθει ἥδη καὶ ἥδυνατο νὰ ἐκφέρῃ ἡσυχίας τὴν γνώμην της περὶ τῶν ἀναγνώσεων· ἐν τούτοις δὲν διέφυγεν ἔκεινου τὴν προσοχήν, δτι ἡ φωνὴ της ὑπέτρεψεν ὀλίγον καὶ ἐν γένει τὸ ἥδης της δὲν δέδεικνε τὴν προτέραν ἐποχήν τοῦ φίλου τοῦ συζύγου της συμπαθῆ οἰκείότητα· καὶ ἥθελεν ἵσως ἐγκαρδίως λυπηθῆναι καὶ ἀπελπισθῆναι δὲν δὲν διέφευδε τὰς τοιαύτας ὑπονοίας του αὐτὴν ἡ ὑπέροχος ἔκφρασις τῆς εὐγενοῦς μορφῆς τῆς Ἰωσηφίνας.

XXVIII.

Ἐπειδὴ ὁ Φάλδηνερ μόλις κατὰ τὸ ἑσπέρας ἥθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἑπαύλην του, ὃ δὲ ἡ Ἰωσηφίνα μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς σικῆτήσεως ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν της, ὁ Φρέβεν, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἀνικράς σκέψεως του, ἀπεφύσεις νὰ ἡσυχάσῃ ὀλίγον μετὰ μεσημβρίαν ποιμάνεος πρὸ τῆς παρακειμένης τραπέζης. Καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν αὐτὴν ἀναδενδράδα, δησπόζεις τούς ταῦτας ὥραίας στιγμάδες μετὰ περιπολούν τὸ παρελθόν. Ἄλλα πρὸς τὸν πάχα; „Ἄν μην ἥπατης τῷ μηδενί·“ δησπόζεις τούς ταῦτας ὥραίας στιγμάδες μετὰ τῆς εὐγενοῦς δεσποίνης, ἔπειτα δὲν τοῦ προστυχόντος θρανίου καὶ ἀπεκοινώθη. — Παρήγησε τὰς φροντίδας του, καὶ αὐταὶ δὲν ἥμπορεσαν νὰ διέλθωσι μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς πύλης τῶν διεύρων· προσφιλεῖς μόνον ἀναμνήσεις συνεχέοντο εἰς τὸν νοῦν του καὶ συμφυρόμεναι ἀπετέλουν θελητικὰς εἰκόνας. Τὸ κοράσιον τῆς Γερφύρας τῶν Τεχνῶν προσήλθεν καὶ ἥρχισε νὰ τὸν διηγῆται περὶ τῆς ἀσθενεύσης μητρός του· αὐτός διμώς τὴν ἐπέληγκην διότι ἥργησε τόσον πολὺ νὰ διέλθῃ, ἐνῷ αὐτὸς κάθε πρώτην καὶ δεκάτην πέμπτην τοῦ μηνὸς ἥρχεται διπλάσιον τὸ περιπλέον τὸ παράδοξον, δησπόζεις τούς ταῦτας ὥραίας στιγμάδες μετὰ τῆς εὐγενοῦς δεσποίνης δεσποίνης, δησπόζεις τούς ταῦτας ὥραίας στιγμάδες μετὰ τῆς εὐγενοῦς δεσποίνης δεσποίνης. — Παρήγησε τὰς φροντίδας του, καὶ αὐταὶ δὲν ἥμπορεσαν νὰ διέλθωσι μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς πύλης τῶν διεύρων· προσφιλεῖς μόνον ἀναμνήσεις συνεχέοντο εἰς τὸν νοῦν του καὶ συμφυρόμεναι ἀπετέλουν θελητικὰς εἰκόνας. Τὸ κοράσιον τῆς Γερφύρας τῶν Τεχνῶν προσήλθεν καὶ ἥρχισε νὰ τὸν διηγῆται περὶ τῆς ἀσθενεύσης μητρός του· αὐτός διμώς τὴν ἐπέληγκην διότι ἥργησε τόσον πολὺ νὰ διέλθῃ, ἐνῷ αὐτὸς κάθε πρώτην καὶ δεκάτην πέμπτην τοῦ μηνὸς ἥρχεται διπλάσιον τὸ παράδοξον, δησπόζεις τούς ταῦτας ὥραίας στιγμάδες μετὰ τῆς εὐγενοῦς δεσποίνης δεσποίνης, δησπόζεις τούς ταῦτας ὥραίας στιγμάδες μετὰ τῆς εὐγενοῦς δεσποίνης δεσποίνης. — Εἰδίθης μετ' ὀλίγον, μὲ ἀλλο τολμηρότατον τῆς γρηγορούσης φαντασίας του ἀλματεῖσθαι εἰρηνήν εἰς τὴν πινακοθήκην. Εἶχον διατάξει ἔρωτάς της κόρης τοῦ κόσμου, εἰς τὴν πινακοθήκην της ἔρωτας της κόρης τοῦ κόσμου του πινακοθήκην της πινακοθήκης της κόρης τ

προσῆλθεν ὁ ὑπάλληλος καὶ τὸν παρεχάλεσε νὰ σωπήσῃ διὰ νὰ μὴν ἔξυπνοις αἱ κοινώμεναι εἰκόνες. Αἴφνις ὅμως εἶδεν ἐν τινὶ γωνίᾳ νὰ πρέμαται τὸ μικρὸν ἐκεῖνο εἰκόνισμα, ἀλλ’ ὅχι ὡς προτομὴ πλέον, ἀλλ’ εἰς φυσικὸν ἀνάστημα· ἢ εἰκὼν ἔνεις πρὸς αὐτὸν μὲ τανοῦργα βλέμματα καὶ ἔζηλες ζωντανὴ ἀπὸ τοῦ πλαισίου καὶ ἐνηγγαλίσθη τὸν ταλαίπωρον· ἥσθιανθη δερμάτατον καὶ παρατεταμένον ἐπὶ τῶν χειλῶν τοῦ φίλημα . . .

Καθὼς συμβαίνει συνηθέστατα εἰς τοὺς ὄντερουμένους, καὶ πιστεύουσιν οὗτοι ὅτι εἶναι ἔξυπνοι, καὶ διαρκοῦντος ἔτι τοῦ ὄντερου λέγουσι πρὸς ἔκατοὺς ὅτι ὄντερεύονται, τὸ αὐτὸ συνέβη τῷρα καὶ εἰς τὸν Φρέβεν. Ἐνόμισεν, ὅτι ἔξυπνης τάχα ἐκ τοῦ φιλήματος καὶ ὅτι ἥνοιξε τοὺς ὄφθαλμούς του καὶ ὅτι εἶδε πρὸς αὐτὸν ἐπικεκλιμένον ἐν θαλερὸν καὶ ροδαλὸν πρόσωπον; ἵτο διόποιον τῷ ἐφάνη γνωστὸν τάχα. Ἐκ τῆς ἕδοντικῆς δὲ ἀπὸ τῶν χειλέων ἐκείνων πνοῆς, τὴν ὄποιαν ἀπειμῆσε διὰ τοῦ φιλήματος, ἀπεκοινῆθη κλείσας πάλιν τοὺς ὄφθαλμούς. Ἀλλ’ εὐθὺς μετὰ τοῦτο ἥκουσεν ἐλαφρὸν φίνυρον καὶ ἥνοιξε πάλιν τὰ ὅμματα καὶ τότε εἶδεν ἐν ἀνθρώπινον ἀνάστημα, ἐντὸς ραύρου ἐπανωφορίου καὶ ἐνα μαύρον μικρὸν πῖλον καὶ ἐνα πράσινον πέπλον, καὶ ἔφευγε καὶ διετον παρέκαμψεν ὅλγον ἀπωτέρω μίσιον γνωστὸν ἐστράφη καὶ πάλιν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον· ἀνεγνώρισε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ κοράσιον, τὸ διόποιον καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν μαλιστὰ εἶχε πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν τὸ μικρὸν πρόσωπον. „Ἄχ! πάλιν εἶναι ὄντερον!“ Εἶπε μειδῶν καθ’ ἔκατον καὶ δοκιμάζων πάλιν νὰ κλείσῃ τοὺς ὄφθαλμούς. Ἀλλ’ αὐτὸ τὸ φύσιόν τῆς ἐγρηγόρσεως αἰσθημα καὶ δὲ φινυρισμὸς τοῦ ἀνέμου μεταξὺ τῶν φύλλων τῆς ἀναδενδράδος καὶ δὲ πάταγος τοῦ ἀναβρύνοντος διὰ τοῦ πλακούς ὅσαν εὐκρινέστατα μάρτυρα τῆς πραγματικότητος, ἀτίνα τὸν κατέστησαν μετ’ ὅλγον ζωηρὸν καὶ ἀπεκάλισαν ἀπὸ τῶν βλεφάρων τοῦ τὸν ὄπνου.

Ἡ πλήρης ζωηρότητος καὶ παράδοξος τοῦ ὄντερου εἶναν ἴστατο ἀκόμη πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν τοῦ· ἔβλεπε πρὸς τὴν γωνίαν, ὅθεν ἔξηφανίσθη ἀπελθοῦσα· ἔβλεπε τὴν δέσιν, δηού ἔστη καὶ ἐπέκλινε πρὸς αὐτὸν καὶ ἐνόμιζεν ὅτι αἰσθάνεται· ἔτι ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ τὸ φίλημα τῆς κόρης. „Ἐως ἐδῶ κατάντησε λοιπὸν τὸ πάδος μου“, εἶπε καθ’ ἔκατον ἐπιτομένος, „νὰ ὄντεροις μὲ ἀνοικτοὺς ὄφθαλμούς καὶ νὸ ζητῶ τὰ ἱχνη ἐνὸς φαντάσματος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ φίλου μου· διὰ ἃνε θαῦμα βέβαια ἔαν δὲν τρελαθῶ. Τόσον δρως καθαρὰ νὰ ὄντερεύεται κανένι, αὐτὸ δὲν το ἐπίστευα. Αὐτὸ εἶνε μίας ἐγκεφαλικῆς ἀσθένειας, εἶνε πυρετὸς τῆς φαντασίας καὶ ἀλλο τίποτε πλέον δὲν μένει παρὰ νὰ θέλω νὰ εἴρω τὰ ἱχνη τῶν βημάτων ἐνδὲ φαντάσματος· διότι βέβαια αὐτὰ τὰ ἱχνη τῶν ποδῶν, ἐδῶ ἐπὶ τῆς ἄρμου, δὲν εἶναι βέβαια ἴδια μου.“ — Κατόπιν ἔρριψε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ θρανίου, δηού ἔκειτο προγηγουμένως, καὶ ἐπ’ αὐτοῦ εἶδε ἐνα κώλωνδρον εὔμορφα τυλιγμένου χάρτου καὶ τὸν ἐπῆρε. Ἐπιγραφὴν δὲν εἶχε· κατ’ ἀρχὰς ἐδίστασεν ὅλγον ἀν ἐπρεπε νὰ τὸν ἀνοίξῃ· ἐπιθυμῶν δρως νὰ μάθῃ ποῖος ἥδυνατο νὰ γράψῃ κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔξετύλιξε τὸ χαρτίον . . . . καὶ ἔπεσε πρὸ αὐτοῦ εἰς δακτύλιος. Ἀνέλαβεν αὐτὸν καὶ διατρέξας τὴν ἐπιστολὴν ἀνέγνω τὰ ἔζησες.

„Πολὺ συχνὰ εἶμαι πλησίον· Σου, Σου τοῦ εὐγενοῦς σωτῆρός μου καὶ εὐεργέτου. Σὲ περιβάλλω μὲ ἀπειρον ἔρωτα, τὸν διόποιον ἔγεννησεν ἡ εὐγνωμοσύνη· καὶ ὃν εὐδὲ δὲ διάνατος δὲ ἀπομαράνη. Εὐωρίζω δὲ τὴ γενναῖα καρδία Σου πάλλει ἀκόμη δὲ ἐμέ, γνώριζω, διτετρέξας χώρας,

διὰ νὰ μὲ ζητήσῃς, διὰ νὰ μ’ εὑρῃς. Μάτην διώς κοπιάζεις, πρέπει νὰ λησμονήσῃς ἐν τόσον ἀτυχές, ὡς ἐμὲ πλάσμα. Καὶ τί με θέλεις τάχα; Ἄν καὶ ἡ μεγίστη μου εὐτυχία ἔγκειται εἰς τὴν ἰδέαν ν’ ἀνήνω διὰ παντὸς εἰς Σέ, αὐτὸ δρως δὲν μπορεῖ ποτὲ πλέον νὰ γενη. „Διὰ παντὸς ὑγιαίνεις!“ Σοὶ εἶπα τότε, καὶ διὰ παντὸς Σὲ ἀγαπῶ καὶ θά. Σ’ ἀγαπῶ, ἀλλά . . . . ἡ μαῖρα θέλει νὰ ζήσωρεν μακρὰν ἀλλήλων, καὶ ὅχι εἰς τὸ πλευρόν Σου, ἀλλ’ ἵσως μόνον ἐν τῇ μνήμῃ. Σου νὰ μένη.

Ἐπαίτης τῆς Γεφύρας τῶν Τεχνῶν.“

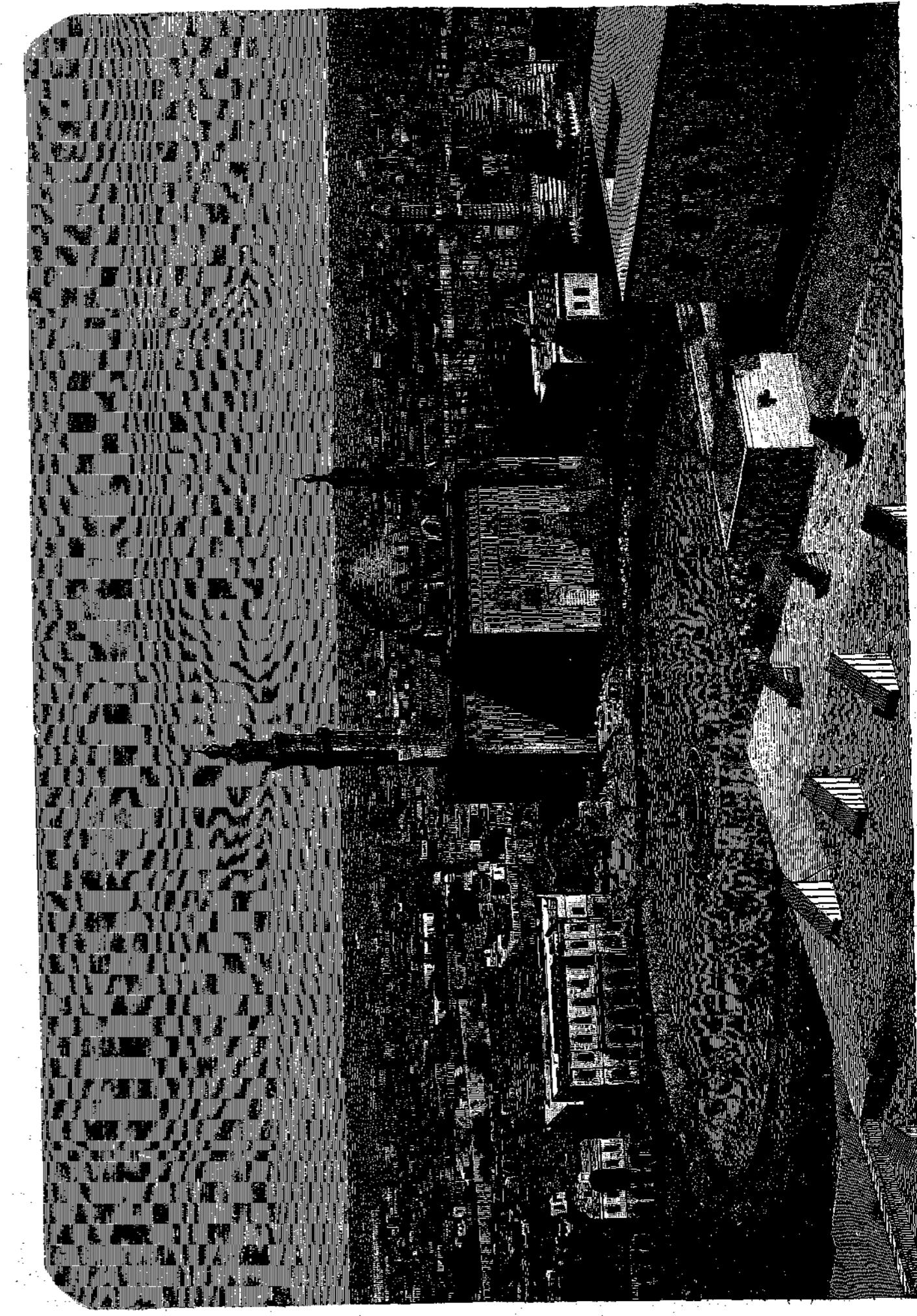
Ο Φρέβεν ἥρχισε πάλιν νὰ νομίζῃ, ὅτι διατελεῖ ἔτι ἐν δινέρῳ· εἶδε περὶ ἔκατον μετὰ δυσπιστίας, συλλογίζεμενος μήπως τόσον τὸν ἀπεκλάνησεν ἡ φαντασία του ἡ ζῆται ὄντεροιδη πράγματι βίον· ἀλλὰ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν, ἡ ἀναδενδρά, τὰ θρανία, τὰ δένδρα, μακρόθεν ἡ ἔπαιλις, τὰ πάντα ἥσαν διπάς καὶ πρὶν, δὲν ὠνειρεύετο λοιπόν, ἡτον ἔξυπνος. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἐπιστολὴ καὶ τὰ γραφόμενα ἥσαν πραγματικά, δὲν ἥσαν ἀποκύνημα τῆς φαντασίας του; „Ἄλγεις, νὰ θέλησε κανεὶς ὕποστειευθῆ μαζῆ μου;“ ήρώτησε κατόπιν τὸν ἔκατον του· „ὦ, βέβαια! αὐτὸ θά ἔνει! καὶ θὰ τὸ ἔκαμεν ἡ Ιωσηφίνα καὶ θὰ ὀπεκρίθη ἡ ιδία τὴν προσωπιδοφόρον.“ — Οταν δρως ηθέλησε νὰ τολέξῃ τὸ χαρτίον ἥσθιανθη διοιλισθαίνοντα πάλιν τῶν χειρῶν τοῦ δακτύλιον. Περιέργως τὸν ἔσηκασε, τὸν περιεργάσθη διὰ τῶν χειρῶν του καὶ ὠχράσε. Αὐτὸ τούλαχιστον δὲν ἦτο καρμιά διπτική ἀπάτη, ἡτον αὐτὸς δ δακτύλιος, τὸν διόποιον ἐδώρησεν εἰς τὴν κόρην καὶ ἐκείνη τὴν κόκτα, ὅτε διὰ παντὸς ἀπεχωρίσθησαν.

„Οσον καὶ ἀν παρεσύρθη νῦν, ὁπτε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ πειρασμὸν καὶ νὰ πιστεύῃ εἰς ὑπερφυσικήν τινα ἐπέμβασιν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐγοητεύετο ὅπο τῆς ἰδέας, ὅτι ἔχει ἐπὶ τέλους ἐν γνωρίσμα τοῦ ἀγαπητοῦ ὄντος, τὸ διόποιον δὲν εἶναι πλέον μακράν του. Καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ διπάς ὡς ἡ νὰ ἐνθυμηθῆ καὶ τὰς λέξεις τῆς ἐπιστολῆς ἀπεσκοράκισε πάσαν ἀμφιβολίαν; ἡγέρθη καὶ ἔξτιθε δρομαῖος ἀπὸ τῆς ἀναδενδράδος καὶ πρὸ πάσας τὰς διευδύνσεις ἐγύρισε τὰ βλέμματά του καὶ ὅπο πάντα τὰ θαυμώδη φυλλώματα ἔζητε τὸ ἐρωτικὸν του ἥδαλμα. Ἀλλ’ αἱ ἔρευναι του εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν· ήρώτησε τοὺς ἐργάτας ἐν τῷ κήπῳ, τοὺς ὑπηρέτας ἐν τῇ ἐπαύλῃ, ἀν εἶδον ἐδῶ ἡ ἔκει καρμιάν κένην κύριαν. Κανεὶς δὲν εἶδε τίποτε.

Συγκεχυμένος καὶ ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν περιτέρω σκέψην προσῆλθεν δρως προσκληθεὶς εἰς τὸ δεῖπνον· μάτην δ Φάλλων ἥρωτα αὐτὸν ἐπανειλημμένως διὰ τὴν φανεράν ταράχην του καὶ τὰ ἀπλανῆ του βλέμματα, εἰς μάτην τὸν ἡρώτησε καὶ ἡ Ιωσηφίνα, μήπως ἀπὸ χρέος ἦτον ἀκόμη λυπημένος. „Κάτι μὲ συνέβη“, ἀπεκρίθη δ Φρέβεν, „καὶ θέλει λοχυρισθῆ δτι μὲ συνέβη θαῦμα, ἀν ἀνέκαθεν δὲν ἦμην ἔχθρος πάσης δεισιδαιμονίας.“

XXIX.

Τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο, περιστατικὸν καὶ αἱ λέξεις του ἐπιστολιδίου, σπερ χιλιάκις καὶ ἐκείνη τὴν ἡμέραν ἀνέγνω, κατέστησεν τὸν Φρέβεν σκυθρωπότατον. Ἡρχισε νὰ σκέπτεται, ἀν πράγματι παρεμβαίνουσιν εἰς τὸν βίον τῶν θητῶν ὑπερφυσικὰ ὄντα, καὶ ἐσκέπτετο τοιαῦτα αὐτός, δειτις τοσάκις ἔχλευσε τοὺς φαντασιοπλήκτους γνωρίμους του, πιστεύοντας ἐνιστε εἰς φαντάσματα καὶ οἰωνούς υπεργείους καὶ δαμόνας προστάτας αἱ εἰς ἄρθρα πίστεως. Ποσάκις

δὲν ἀπέδειξεν εἰς αὐτούς, διτὶ ήν φυσικῶς ἀδύνατον νὰ φανωνται ὡς δρατὰ τὰ ἀσώματα δητα καὶ διτὶ οὐδὲν φαινόμενον τῆς φύσεως εἶνε δυνατὸν ν' ἀναχθῆ εἰς τοιαῦτα αἴτια. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἔξηγήσῃ λοιπὸν τέρα αὐτό, τὸ δόποιον συνέβη εἰς τὸν ἰδιον; — Πολλάκις εἴπει καθ' ἑαυτὸν καὶ ἀπεφάσισε νὰ λησμονήσῃ τὰ πάντα, νὰ μὴ σκεφθῇ ποτέ πλέον περὶ αὐτῶν, καὶ δμως εἰδὺς μετ' ὅλιγον ἐφασανίζετο ἔξαναγκάζων τὴν μνήμην του νὰ ἀναπαραστήσῃ ζωηρῶς διτὶ πρὸ μικροῦ δὲν ἤθελε νὰ γνωρίζῃ καὶ οὕτω ἐνεφανίζοντο εὐδιακριτότερα η πρότερον τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ φαντάσματος, τὸ δόποιον εἶχε καλῶς ἰδεῖ, διταν παρακάμπτον τὴν γωνίαν ἐστράψῃ πρὸς αὐτόν. Εἶχεν ἰδεῖ τὸ ἐράσμιον στόμα, τὰς ροδίνους παρειάς καὶ τὸν λέπτοφυη λαιμόν, καὶ προσάγων τέρα τὴν παλαιὰν εἰκόνα παρέβαλεν αὐτὴν πρὸς

ταῦτα μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ εὔρισκεν αὐτὴν τὴν μορφὴν τῆς ἐπαύτιδος κόρης.

Ἐπειδὴ τὴν ἐπαύριον ή Ιωσηφίνα εἶχε πολλὰς ἀσχολίας κατ' οἶκον καὶ ἐκωλύετο νὰ μείνῃ παρ' αὐτῷ, ἐπῆγεν ὁ Φρέβεν καὶ ἐκάθισε πάλιν εἰς τὴν ἀναδενδράδα. Ἀνεγίνωσκεν ἐκεῖ καὶ κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπησχόλει αὐτὸν πάντοτε ή ἴδεια, ἀν διὸ ἐνεφανίζετο αὐτῷ καὶ αὐδίς τὸ χθεσινὸν φάσμα. Ναρκωτικὴ ἔσχεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν ή ὑπερβολικὴ τῆς μεσημβρίας θερμότης. Πᾶσαν κατέβαλε προεπάθειαν διὰ νὰ μήνη ἀποκομηθῇ καὶ πρὸς τοῦτο ἀνεγίνωσκε μετὰ πολλοῦ ζήλου, ἀλλ' ὅλιγον κατ' ὅλιγον κατέπεσεν ή κεφαλή του, διωλίσθησεν ἀπὸ τῶν χειρῶν του τὸ βιβλίον καὶ ἀποκομηθῇ.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

(Ἐπειταὶ συνέχεια.)

ΒΙΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

(συνέχεια).

34.

Ἀπόφευγε πᾶσαν συναναστροφὴν, ἐν ᾧ περιπτώσει ἔχεις κακοδιαθεσίαν. Ἀλλως ὄφειλες νὰ ἥσαι πάντοτε φαιδρός καὶ εὑθυμος εὑρισκόμενος μετ' ἄλλων εἰς ζένην συναναστροφῆν. Εἶνε ἀπίστευτον πόσον τὸ τεθλιμμένον καὶ δυσηρεστημένον πρόσωπον παραμορφόνει τὸν ἀνθρώπον, καὶ πόσον ταχέως ή φαιδρότης κατακτᾷ τὰς καρδίας ὅλων τῶν παραταρένων.

35.

Ἔσο ἀκριβῆς. Οὐδέποτε πρέπει η ἀταξία νὰ βασιλεύῃ τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ τὰ βιβλία σου. Βλέπε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν τὰς ἀπιστολὰς καὶ τὰ ἔγγραφά Σου, ἔξολόθρευε δ' ἐξ αὐτῶν τὰ ἀχρηστά.

36.

Προτίμα νὰ φαίνησαι πάραπολού ἑλευθέριος, η πάρα πολὺ οἰκονόμος καὶ φειδωλός. Μακρὰν Σου δμως ή ἀσωτεία! Οἰκονόμει τὰ μικρὰ καὶ μάνθανε νὰ στερῆσαι.

37.

Φύλαστε σεαυτὸν ἀπὸ τῶν ἔκρηξεων τῆς ὁργῆς. Οὐδέποτε πρέπει νὰ κάμης ὥστε νὰ αἰσθανθῶσι τὸν χόλον σου ἀνθρώποι, εἰς οὓς δὲν εἶναι ἀπιτετραμμένον τὸ δυνατὸν γάπαντήσωσι τίποτε.

38.

Περιόριζε τὴν αὐτογνωμοσύνην, διότι δὲν θὰ λείψουν περιστάσεις καθ' ἀς νὰ δεῖξῃς τὴν εὐστάθειάν Σου. Ἀλλὰ τὸ πεῖσμα πρέπει νὰ τὸ καταπινέης ἐκεῖ δητοῦ ή παρουσία του εἶνε ἀνοίκειος καὶ ἀκατάλληλος.

39.

Ἡ μετάνοιά Σου ἔστω ζῶσσα θέλησις καὶ ἀπόφασις σταθερά. Τὰ παράπονα καὶ ή λύπη ἔνεκα διαπραχθέντων σφαλμάτων εἰς οὐδὲν ὀψελοῦν.

40.

Ἐγειρόμενος τῆς κλήνης ἀναπόλει τὰ τῆς ἡμέρας καὶ ζήτει νὰ εὔρῃς τὸς εὐχαρίστους στιγμάς της, δισον δυξάρεστοι καὶ ἀν τύχωσι νὰ ἥνε αἱ καθημεριναὶ ὑποδέσεις Σου.

41.

Πρέπει νὰ ἔχῃς καὶ ἐν τῆς ἡμερολόγιον, ἐν ᾧ τὰ πάντα νὰ σημειώνῃς. Ἡ ἐξ αὐτοῦ ὀψελοῦια καὶ ήδονή εἶνε πολλαπλὴ καὶ μεγάλη. Καθηκόν Σου δμως πρέπει νὰ ἔχῃς τὴν εἰλικρίνειαν, διότι τὸ ἡμερολόγιον δρεῖται δχι μόνον ἀνάμηνσις νὰ ἥνε, ἀλλὰ καὶ μέσον δι' οὐ νὰ γνωρίσῃς τὸν ἑαυτόν Σου.

(Ἐπειταὶ συνέχεια.)

Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

(μετὰ τριῶν εἰκόνων).

Μία τῶν σημαντικωτέρων καὶ πολυανθρωποτέρων πόλεων καθ' ἀπαστον τὴν Ἀρρικήν εἶνε η πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου, τὸ δεύτερον κέντρον τοῦ μωαμεθανικοῦ κόσμου, φέρον δμως πολὺ ἀνατολικώτερον χαρακτήρα, παρὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡτὶς ἀπὸ πολλοῦ ἐξευρωπατόδην ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις.

Μάσρ-ελ-Καζίρα, η νικηφόρος, η μεγαλοπρεπής, η ἀπλῶς Μάσρ ἡτοι η πρωτεύουσα, ἡς ἀποκαλούσιν οἱ Αἰγύπτιοι τὸ Κάιρον, κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὅχθης τοῦ Νείλου

ζωηραὶ εἰκόνες, ἀς εἰδεν ἐνώπιον του ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπισκιάζονται καὶ ἔξαφανίζονται ἐνταῦθα. Ἡ Ἀλεξανδρεία φέρει ἐν ἑαυτῇ πλεῖστα ὄσα στοιχεῖα νοτιοευρωπαῖκα καὶ δύναται μᾶλλον νὰ μείνῃ παρ' αὐτῷ, ἐπῆγεν ὁ Φρέβεν καὶ ἐκάθισε πάλιν εἰς τὴν ἀναδενδράδα. Ἀνεγίνωσκεν ἐκεῖ καὶ κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπησχόλει αὐτὸν πάντοτε ή ἴδεια, ἀν διὸ ἐνεφανίζετο αὐτῷ καὶ αὐδίς τὸ χθεσινὸν φάσμα. Ναρκωτικὴ ἔσχεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν ή ὑπερβολικὴ τῆς μεσημβρίας θερμότης. Πᾶσαν κατέβαλε προεπάθειαν διὰ νὰ μήνη ἀποκομηθῇ καὶ πρὸς τοῦτο ἀνεγίνωσκε μετὰ πολλοῦ ζήλου, ἀλλ' ὅλιγον κατέπεσεν ή κεφαλή του, διωλίσθησεν ἀπὸ τῶν χειρῶν του τὸ βιβλίον καὶ ἀποκομηθῇ.

Ἐπειταὶ συνέχεια.)

Ἄπο πολλοῦ τοῦ Κάιρον εἶνε δ πρῶτος σταθμὸς τῶν περιηγουμένων τὰ ἐνδότερα τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν καὶ τὰς ἐρήμους τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς οἵτινες πολλὰ ἀξιοθέατα ἔχουσι νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ πολλὰ νὰ ἀρυθῶσιν ἐξ αὐτῶν ὀψελήματα, ἀφ' ὅτου μάλιστα διεπελήθην τὴν πρώτην Χεδίβην Χεδίβης Ισμαήλ ἐπεμελήθη νὰ καλλωπίσῃ τὴν πρωτεύουσάν του καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ὡς πρὸς τὰς ἀπολαύσεις καὶ τὸν ἀντῆρινον πρόσωπον πρὸς τὰς μεγαλειτέρας τῶν εὐρωπαϊκῶν πόλεων. Τὸ μέγα Μουσεῖον τοῦ Βουλάκ δύναται νὰ διεργάσηται τὸν πλουσιωτέρων πολιτισμού τοῦ Κάιρου, διὰ τοῦ Λαζαρίου τοῦ Βεδουΐνου, τοῦ Νούμπιους καὶ ἄλλους μελετιφόρους κατοίκους τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς. Καὶ ὅλοι οἱ ἀνθρώποι μὲ τὰς ἴδιας διακατέρας τῶν στολάς, ἀλλοι μὲν πλουσίων ἐνδεδυμένοι, ἀλλοι δὲ μόλις καλύπτοντες τὴν γυμνότητά των, πρὸς τούτους γυναικεῖς, πεζῇ περιπατοῦσαι ή ἐπὶ δηνων ὁρούμενοι καὶ πυκνὰς φέρουσαι καλύπτρας, ἐπίχρυσοι ἀμάζει, μόλις καὶ μετὰ βίσια διαχρίζουσαι τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐκέτι μεριμνούμενοι μεγαλοπρεπῶς καὶ μετὰ σοβαρότητος βαδίζοντες δερβίσαι καὶ ἐν τῷ μεταξύ ποῦ καὶ ποῦ συνοδία βαρέα φορτία φερουσῶν καρῆλων, — δλα ταῦτα μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων ἀκόμη μενταράτων τῶν εἰκόνας τῆς δόδου ταύτης ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐστέρας, ἐν ᾧ ἀνωθεν διαχρήστης τοῦ Κάιρου εἶναι ή παλαιοτάτη ἐπὶ γῆς ἐστία τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ μνημεῖα ταῦτα ἔχουσι διπλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν παραπτηρήτην, διότι ἀρκεῖ οὕτος νὰ δίψῃ τὸ βλέμμα ἔξω τῶν παραθύρων καὶ νὰ ἰδῃ τοὺς ναοὺς καὶ τοὺς τάφους, διότε τὰ πλεῖστα αὐτῶν ἀνεσκάφησαν.

Ἐγγὺς τοῦ Μουσείου κεῖται η νῆσος Ρόδα μετὰ τοῦ χιλιετοῦ Νειλομέτρου καὶ τοῦ δένδρου τοῦ Μωύσεως, μπὸ τὸ δόποιον, κατὰ τὴν Ιερὰν παράδοσιν, ἀγευρέθη διαθέμα τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραώ. Ἐν Βουλάκ, τῷ λημέν τοῦ Καΐρου, δρῦσι καὶ αἱ λέρβοι τοῦ Νείλου, ἐφ' ὧν συνειδήζουσι τὸν χειμώνα νὰ διαπλέσωται τὸ ποταρὸν μέχρις Ἀσσουάν καὶ ἔτι περιπέτερα, ἐπισκεπτόμενοι τὰ διάφορα καθ' ὅδον εὐρισκόμενα ὀρχασιολογικὰ ἐρείπια, τὰς Θήβας, τὰ στήλας τοῦ Μέμνονος, τοὺς ναοὺς τοῦ Καρνάκ καὶ τῆς Φυλῆς. Πολλὰ τῶν ἀκατίων τούτων παρέχουσιν εἰς τοὺς ἐπιβαίνοντας ἄλλας τὰς ἀναπαύσεις, ἔχουσιν ἐστιατόρια, μικροὺς θαλαμίσκους καὶ κομψοὺς κοιτῶνας διὰ τὰς κυρίας, βιβλιοθήκας καὶ κλειδοκύμβαλα μάλιστα. Διὰ νὰ ἰδῃ τὶς τὰ θαυμάσια τῆς γῆς των Φαραώ, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ μποτίληθῃ εἰς πολυδάπανούς περιηγήσεις, διότι τὸ τούτον κεῖται ηγγὺς τῶν σημαντικώτερων ἐξ αὐτῶν, καὶ μετὰ διλγόδωρον πορείαν δύναται τὶς νὰ φάσῃ εἰς τὰς περιφύρους πυραμίδας τῆς Γίζης καὶ εἰς τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Μέμφιδος.

Ἡ μεγιστὴ καὶ περικαλλεστάτη τῶν δίσεων τῆς λιβύης ἐρήμου κεῖται ἐπίσης διλγά μίλια νοτιοδυτικῶς τοῦ Καΐρου, εἰς ἀρκετὴν δρυας ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν ὥστε νὰ ταξιδεύσῃ τὶς εἰς αὐτὴν ἐπὶ δρομάδων καὶ νὰ διέλθῃ μίλια νότια σκηνὰς οὓς οἱ Βεδουΐνοι. Οὐδεμία ἄλλη αἰγυπτιακὴ δασὶς καταπλήττει τὸσον τὸν δένδρην διαθέματος τοῦ Μοκκατάρη καὶ ἐν τῷ μεταξὺ πολλῶν πολιτών τοῦ Βράχων διερρωγότων βράχων, τοὺς δρυας νεκράν, τοὺς λεγομένους τάφους τῶν Καλιφῶν (ἐδὲ εἰκόνα ἐν σελ. 44), ἔνθα εἶχον ἐγείρει τὰ μαυσωλεῖα τῶν οἱ πρώτην Σουλτάνοι τῶν Μωμελούκων. Οἱ τάφοι οὗτοι πρόκεινται ταῦν ἐρε

έπτα θαυμάτων του κόσμου. Εξ αύτού, περιέχοντος κατά τὴν περιγραφήν του Ἡρόδοτου 1500 θαλάμους καὶ αὐθούσιας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ ἄλλας τόσας ὡς' αὐτῆς, ἀπέμειναν σημερόν διάλιγα μόνον ἔρεπτια, τὸ δὲ λίμνη καὶ αὐτὴ ἀπεξηράνθη σχεδὸν καὶ οὐτὸς τῆς πυραμὶς κατέρρευσε.

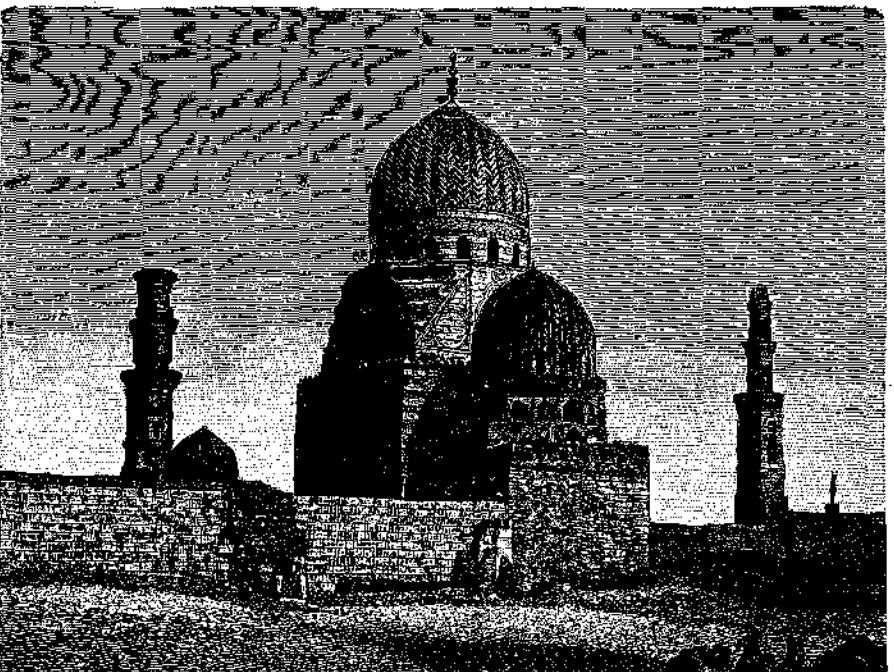
Ἄλλα ἀξιόθεατα μέρη πλησίον τοῦ Κάρυου εἶναι η Ἡλιούπολις μετὰ τοῦ δένδρου τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Ὁβελίσκου. Η λαμπράτος Ἡλίου πύλης μετὰ τῶν ναῶν, τῶν μεγάρων καὶ τῶν στοῶν τῆς, ὡφ' ὅς πέρι πάτησεν ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος Πλάτων, ἐλθὼν ἐνταῦθα

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΓΕΦΥΡΑ.

ἴα ζητήσῃ παρὰ τῶν ιερῶν τοῦ Ἡλίου πληροφορίας περὶ τῆς ἀνθανασίας τῆς ψυχῆς, ἔξηφανίσθη ὄλοτελῶς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, εἰς δὲ καὶ μόνος ὄβελίσκος, κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδὸν κεχωμένος ὑπὸ τὴν γῆν, ἀπέμεινε μάρτυς τῆς παλαιᾶς ἀκρῆς καὶ λαμπρότητος τῆς πόλεως. Δύο τῶν λαμπροτέρων ὄβελίσκων είχον μετενεχθῆ ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀργότερον ἐπανομάσθησαν „αἱ βελόναι τῆς Κλεοπάτρας“, ἔως δέ του ἐπὶ τέλους ὁ μὲν περιῆλθεν εἰς χειραρχίας τῶν Ἀγγλῶν δὲ μετεφέρθη εἰς Νέαν Υόρκην.

Περὶ δὲ τοῦ δένδρου τῆς Μαρίας λέγεται, διτὶ η ἀρίστα οἰκογένεια, φεύγουσα εἰς Αἴγυπτον, ἤλθε καὶ ἀνεπάυθη ὑπὸ τὴν σκιάν του· ὅπως δέποτε η συκομωρέα αὕτη ἀριθμεῖ πολλῶν ἐκπατάδων, ἐτῶν βίον καὶ ἀνῆκε τῇ Ἀβοκρατείᾳ τῆς Γαλλίας Εὐγενίᾳ, ητις ἔλαβεν αὐτὴν ὡς δῶρον παρὰ τοῦ πρώτου

ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΚΑΛΙΦΩΝ.

τῶν καλλονῶν τοῦ μεγάρου τούτου, διὸ καὶ φαντασθῶσι δὲ οἱ φύλοι ἡμῶν ἀναγνῶσται πόσα ἐδαπανήθησαν χάριν αὐτοῦ, ἀρκεῖ καὶ μνημονεύσωμεν, διτὶ τὸ ἐδαφὸς τῆς νήσου, ἡφ' οὓς καίτης περισταλόμενον ὑπὸ πυκνῶν σῆλεσων καὶ μαργεντικῶν κήπων, ητον ἀνάγκη νὰ ὑψωθῇ κατὰ δύο μέτρα διὰ καὶ προ-

Χεδίβου, ὅταν τῷ 1869 εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὴν χώραν τῶν Πτολεμαίων.

Τὴν σήμερον καὶ ὁ δωρητὴς καὶ η λαβοῦσα τὸ δῶρον αὐτοκράτειρα ζῶσιν ἀμφότεροι ἐν τῇ ἔξοριᾳ, τὸ δένδρον ὅμως ἔξακολουθεῖ νὰ ἀναδίδηται βλαστούς καὶ νὰ θάλλῃ ἀμερίμνος. Οὐχὶ μακρὰν δ' αὐτοῦ καίται καὶ η ἐπαυλὶς Κουμπέ, προφιλής διαμονὴ τοῦ νῦν ἀντιβασιλέως τῆς Αἴγυπτου. Μεταξὺ δύος τῶν πολυπληθῶν μεγάρων, τὰ ὅποια διαπάντη πολλῶν ἔκατομμαριών ἔκτισεν ὁ πρώτη Χεδίβης, πρωτεύει ἀναντιρρήτως τὸ λεγόμενον Γκεζίρε, οὐδεὶς δὲ ξένος, ἐρχόμενος εἰς Κάτιον, μετ' ἀσυνήθους ἐπιμελείας καὶ σοβαρότητος ἔγκυνθας εἰς ἐπιστημονικὰς μελέτας ἡγεμόνη τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου, πρὸς περιστέρω δὲ ἀστηριῶν καὶ τριβήν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἡθέλησε καὶ κατώρθωσε νὰ διορισθῇ γραμματεὺς τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σκουδῶν του· Ἐκεῖ, μετ' ἀσυνήθους ἐπιμελείας εἰς τὴν σημερινὴν ἐνταῦθα οὐδὲν τοῦ πρώτου οὐδῶνας μετὰ Χριστοῦ η εἰς τὴν σημερινὴν ἐν Ανατολῇ καὶ τῇ βορείᾳ Ἀφρικῇ κατάστασιν τοῦ ιουδαϊσμοῦ. Ιδού βλέπομεν αὐτοὺς ισταμένους πρὸ τῶν ερημωμένων τειχῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ μετ' ἀναπτυγμένων βραχίονιν ἐναγκαλιζόμενους τοὺς γηγαντιαίους των λίθους, κυρίως ἐν τῇ θέσει ἐπεινά, ὅπου τοῦ ἔκειτο τὸ δισαστήριον καὶ διώροβος. Καὶ τὰς διτὶς ἀπέρχεται εἰς Ιερουσαλήμ, ἀκούει αὐτούς, ὅταν παρέρχεται τὴν μετά μεσημέριαν ἀσθενοῦντα ἐπὶ ἔξασται δληγή. Κατὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1862 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐλλάδα καὶ ἐπεδόη ἐπὶ τόπου εἰς τὴν μελέτην τῆς νομοθεσίας τῆς χώρας καὶ τῶν συγχρόνων αὐτῆς ἀναγκῶν. Κατόπιν διετηγαγένεται πατροποσώπιος καὶ μετ' ὀμολογημένης ἐπιτυχίας τὰς διαπραγματεύσεις τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν ἀγγλικὴν περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου, ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλεῖς ἀς πληρεζόμενος εἰς Λονδίνον.

.

φυλάσσει τὸ κτίριον ἀπὸ τῶν ἐνδεχομένων πληημμυρῶν τοῦ Νείλου.

Γνωστὸν προσέτι εἶναι, διτὶ τὸ Κάρυον ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν θεωρεῖται ὡς ἐκ τοῦ κλίματος τοῦ θεραπευτικὸν καταφύγιον τῶν πασχόντων καὶ τῶν ἀσθενούντων τὸ στῆθος. Ἐν τῇ θέσει Χελουὰν εἶχεν ἀνακαλύψει λατρός τις θειούχους τηγάς, ἔκτοτε δὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν εἰδημάντων, ζενοδοχεῖα καὶ ἐπαύλεις ἀνηγέρθησαν εἰς τὰ πέριξ, καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς, διατρίψαντες ἐπὶ τινὰ χρόνον

ἐνταῦθα, ἀνεζωγονήθησαν ὑπὸ τοῦ καθαροῦ ἀέρος τῆς ἐρήμου καὶ ἀπεδόθησαν εἰς τὴν ζωήν. — Δὲν δυνάμεθα ἀτυχῶς πλεονεκτεῖν νὰ εἰπωμενὲ περὶ τῆς λαμπρᾶς τῆς Αἴγυπτου πρωτευούσης. Ἀλλά, νομίζομεν, ἀρκοῦσι ταῦτα τὰ ὄλγα διὰ τοὺς φίλους ἡμῶν ἀναγνῶστας, ὃν πολλοὶ καὶ τὸ Κάρυον ἐπεκέφθησαν οἱ ίδιοι, καὶ ἀλλα μέρη τῆς Αἴγυπτου γινώσκουσι καλλίτερον ήμων. Ἐκρίναμεν δὲ καλόν, τὰς ὄλγας ταῦτας λέξεις νὰ συνοδεύσωμεν καὶ δι' εἰκόνων, διας ἐπέτρεπτον ήμων ὁ χώρος νὰ παράσθωμεν ἐνταῦθα.

ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ.

Πρωτεύει, πανταχοῦ δύος εἶναι πάροιν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὁ ἄγριος, διτὶς δυνάμει τοῦ μοναδικοῦ ἐν τῇ ιστορίᾳ παρελθόντος του στενάτατα ἀφ' ἐνδέδειμος πρὸς τὸν πολιτισμὸν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐν ὧν ἀφ' ἐτέρου οὐδαμός ἔχωρισθη οὔτε ἀπεξενώθη ἀπὸ τοῦ παναρχαίου του παρελθόντος. Τὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια σύντηροῦσι τὴν προσήλωσην ταῦτην εἰς τὸ παρελθόν, εἶναι ὡς αἱ ἐν τῇ εἰκόνῃ ἡμῶν παρισταμέναι μορφαῖ, τὰς ὅποιας ἀγνοεῖς τις ποῦ να κατατάξῃ, εἰς τοὺς πρώτους οὐδῶνας μετὰ Χριστοῦ η εἰς τὴν σημερινὴν ἐν Ανατολῇ καὶ τῇ βορείᾳ Ἀφρικῇ κατάστασιν τοῦ ιουδαϊσμοῦ. Ιδού βλέπομεν αὐτοὺς ισταμένους πρὸ τῶν ερημωμένων τειχῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ μετ' ἀναπτυγμένων βραχίονιν ἐναγκαλιζόμενους τοὺς γηγαντιαίους των λίθους, κυρίως ἐν τῇ θέσει ἐπεινά, ὅπου τοῦ ἔκειτο τὸ δισαστήριον καὶ διώροβος. Καὶ τὰς διτὶς ἀπέρχεται εἰς Ιερουσαλήμ, ἀκούει αὐτούς, ὅταν παρέρχεται τὴν μετά μεσημέριαν ἀσθενοῦντα ἐπὶ ἔξασται δληγή. Κατὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1862 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐλλάδα καὶ ἐπεδόη ἐπὶ τόπου εἰς τὴν μελέτην τῆς νομοθεσίας τῆς χώρας καὶ τῶν συγχρόνων αὐτῆς ἀναγκῶν. Κατόπιν διετηγαγένεται πατροποσώπιος καὶ μετ' ὀμολογημένης ἐπιτυχίας τὰς διαπραγματεύσεις τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν ἀγγλικὴν περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου, ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλεῖς ἀς πληρεζόμενος εἰς Λονδίνον.

Κατὰ τὰς ἀπολογίας τοῦ 1865 ἐξελέγη τὸ πρῶτον βουλευτής Μεσολογγίου, κατὰ τὸ 1867 προσελκύθη ὡς Ἐπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῷ 1875 ἐσχημάτισεν ὁ ίδιος πατροποσώπιος, ὅτις καὶ ἀπεστίλθησεν εἰς τὴν Γαλλίαν τοῦ Ανδριανοῦ, ὅτις καταστάσαις τὸ πατριωτισμὸν, διτὶς ὅτε τοῦ ἔκτηντος τοῦ δισαστήριου καὶ διώροβος, ἀκούει αὐτούς, ὅταν παρέρχεται τὴν μετά μεσημέριαν τοῦ 1862 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐλλάδα καὶ ἐπεδόη ἐπὶ τόπου εἰς τὴν μελέτην τῆς νομοθεσίας τῆς χώρας καὶ τῶν συγχρόνων αὐτῆς ἀναγκῶν. Κατόπιν διετηγαγένεται πατροποσώπιος καὶ μετ' ὀμολογημένης ἐπιτυχίας τὰς διαπραγματεύσεις τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν ἀγγλικὴν περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου, ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλεῖς ἀς πληρεζόμενος εἰς Λονδίνον.

Κατὰ τὰς ἀπολογίας τοῦ 1865 ἐξελέγη τὸ πρῶτον βουλευτής Ιερουσαλήμ, κατὰ τὸ 1867 προσελκύθη ὡς Ἐπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῷ 1875 ἐσχημάτισεν ὁ ίδιος πατροποσώπιος, ὅτις καὶ ἀπεστίλθησεν εἰς τὴν Γαλλίαν τοῦ Ανδριανοῦ, διτὶς καταστάσαις τὸ πελευτόν τοῦ ιουδαϊσμοῦ, διτὶς ὅτε τοῦ δισαστήριου καὶ διώροβος, ἀκούει αὐτούς, ὅταν παρέρχεται τὴν μετά μεσημέριαν τοῦ 1862 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐλλάδα καὶ ἐπεδόη ἐπὶ τόπου εἰς τὴν μελέτην τῆς νομοθεσίας τῆς χώρας καὶ τῶν συγχρόνων αὐτῆς ἀναγκῶν. Κατόπιν διετηγαγένεται πατροποσώπιος καὶ μετ' ὀμολογημένης ἐπιτυχίας τὰς διαπραγματεύσεις τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν ἀγγλικὴν περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου, ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλεῖς ἀς πληρεζόμενος εἰς Λονδίνον.

2. ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΘΡΗΝΟΥΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΕΙΠΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ (ἐν σελ. 37).

Περὶ τῆς εἰκόνος ταύτης τοῦ ἐν Μονάχῳ ζωγράφου Ε. Βέρνιγκερ παρόργητος εἰκόνης γράψει ἀλλοτες ἀριθμοὺς περιέγραψε τὴν χώραν τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐξέθηκε τὰς θεωρίας του περὶ τοῦ ἀποικισμοῦ γερμανῶν περιόδου τῆς έθνικης ἡμέρας ἀναπτύξεως, ἐδείχθη μέχρι τοῦ τελευταῖς εἰς τὸν διακριτικὸν περιόδον τῶν εἰς ιερούς θέρητος περιοχῶν τοῦ Ιερού Σαλατίνου, διατρέπεται εἰς τὸν διακριτικὸν περιόδον τῶν εἰς ιερούς θέρητος περιο

Δαπανηροτάτη ἀληθῶς εἶναι η εὐρωπαϊκή εἰρήνη καὶ καθ' ἐκάστην ἀπαιτεῖ μείζονας δινοῖς ή διάσωσις αὐτῆς, ὡς φάνεται ἐν τοῖς ἔκτης στατιστικῶν πληροφοριῶν, δημοσιευθείσιν ἐν τῷ ἐπισημοτέρῳ τίμερολογίῳ τῆς Γένεας.¹ Εν αὐταῖς δὲ γίνεται συγχριτική παραβολή τῶν δαπανῶν διὰ τὸ ναυτικόν καὶ τὸν κατὰ ἔηράν στρατὸν κατὰ τὰ ἔτη 1856 καὶ 1884, ὡς ἔχεται:

	Ἐν ἔτει 1856	1884
Η Γερμανική Ομοσπονδία ἐδαπάνησε	249,975,000 φρ.	599,576,880 φρ.
„ Μεγ. Βρετανία	494,350,000 „	875,381,375 „
„ Γαλλία	478,668,729 „	880,172,000 „
„ Αὐστρία	246,875,000 „	294,740,161 „
„ Ρωσία	389,580,000 „	921,860,176 „
„ Ιταλία	132,477,651 „	261,749,516 „
„ Ισπανία	104,132,500 „	168,704,356 „
„ Πορτογαλία	22,757,010 „	30,595,260 „
„ Σουηδία	16,635,250 „	31,757,688 „
τὸ Βέλγιον	37,545,287 „	44,831,560 „
ἡ Ολλανδία	23,983,560 „	66,486,474 „
„ Δανία	16,362,525 „	22,725,000 „
„ ΕΛΛΑΣ	6,404,088 „	24,4942,87 „
„ Τουρκία	154,792,897 „	288,700,000 „
„ Ελβετία	8,875,500 „	14,776,297 „

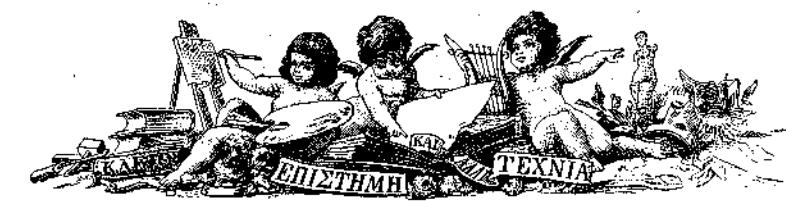
Δι' ἡλην τὴν Εὐρώπην αἱ χάριν τῶν στρατιωτικῶν παρασκευῶν καὶ τελειοποιήσεων γενόμεναι δαπάναι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ηὗ-
ἔχθησαν ἀπὸ 2,379,935,858 φρ. εἰς 4 δισεκατομμύρια καὶ 759,781,329 φρ.
Ἐάν δὲ μπορογίσσωμεν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ 1884 μέχρι τοῦ νῦν ἐπελθούσαν
σημαντικὴν αὔξησην, δυνάμεθα εὐλόγως νὰ συμπεράνωμεν, θεῖ τὴν Εὐρώπην
ἔξοδεινει τὴν σήμερον χάριν τῆς εἰρήνης ἀλκριβῶς τὰ διπλᾶ τῶν ὅσα ἔδα-
πάνα πρὸ τριάκοντα ἔταν.

Δειπεπτά χιλιάδες ἑκατομμυρίων φράγκων δαπανῶνται ταῦν ἀνά πᾶν ἔτος ήπο τῆς Εὐρώπης χάριν σχοπῶν στρατιωτικῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰς ὑπέρογκον τοῦτο χρηματικὸν ποσὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔξουσον μηδῆδι βιών τῶν φρόνων, ἐσυνεῖδισαν αἱ κυβερνήσεις νὰ καταφέμψωσιν εἰς δύνεια, τὰ δόκια ἐπίσης τεραστίως ἐπολλαπλασιάθησαν ἐπ' ἄγαθῷ τῆς εἰρήνης. Ἔντει 1884 διενέμοντα τοῦτα μεταξὺ τῶν διαφόρων κρατῶν ὡς ἔξτις:

Σε Τεραπονία Αυτοκρατορία είχε χρημάτων	7,376,000,000	φραγκών.
„ Μεγάλη Βρετανία	19,824,719,125	"
„ Γαλλία	24,831,250,000	"
„ Αύστρια	12,464,560,855	"
„ Ρωσία	15,150,000,000	"
„ Ιταλία	11,350,600,000	"
„ Ισπανία	13,256,250,000	"
„ Πορτογαλία	2,088,125,000	"
„ Σουηδία	295,990,571	"
τὸ Βέλγιον	1,959,000,000	"
ἡ Ολλανδία	2,018,547,000	"
„ Δανία	285,824,000	"
„ ΕΑΛΛΑΣ	505,000,000	"
„ Τουρκία	6,312,300,000	"
„ Ελβετία	35,350,000	"

Τάχρη δύων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν συνεποσοῦντο τῷ 1884 ἐν συνδλῷ εἰς 118,745,737,573 φράγμων, τὴν σῆμερον δὲ πρέπει νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ αἰδηξόντα τούλαχιστον κατὸ ἔτερα 4,000,000,000 φράγ., καὶ δῆμος αἱ στρατιωτικαὶ παρασκευαὶ ἐξαιρούντων ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος Κανόρτερον διενεργούμεναι καὶ τὸ δάνεια ἐπισωρεύονται ἀδιαπότως. Πούθεν δὲ κατατίθωμεν!

Τραχικὸν ὑπῆρξεν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ τέλος τῶν ποιητῶν τῆς Ρωσίας. Πούσκιν, δὲ πρώτος ἐθνικὸς ποιητὴς καὶ Λερμοντώφ, δὲ ἐφάμιλλος αὐτοῦ διάδοχος, ἔπεσαν ἐν μονομαχίᾳ, δὲ πρώτος μόλις 37 ἐτῶν ἔχων ηγιασταν. 'Ο Γριβογένδωφ ἀπέθανε δολοφονηθεὶς ἐν τῇ ἔξοριᾳ. 'Εξόριστοι πος, 0,0 φωσφοριών οὖν, 75,9 υδωρ, τὰ πίσσα περιέχουσι 52,7 ἀμμού, 22,4 λευκωμάτι, 2,0 λίπος, 0,9 φωσφορικὸν δέξι. Αἱ φαστόλοι δὲ 50,0 λον, 22,5 λευκωμάτι, 2,0 λίπος καὶ 0,6 φωσφορικὸν δέξι: ἡ φακὴ 60,0 λον, 26,5 λευκωμάτι, 2,4 λίπος, δύεν ἔξαγεται ὅτι αἱ φακαὶ εἰνε τριπλασία τῶν γεωμητῶν θρεπτικῶτεραι.

Αἱ σπουδαιότεραι χημικαὶ ἑταῖραι τοῦ κόσμου ἀπαρτίζονται ἐν συνδέσμῳ ἔξ 9000 μελῶν. Τὴν πρωτίστην μεταξὺ αὐτῶν θέσιν κατέχει ἡ χημικὴ ἑταῖρις τοῦ Βερολίνου μετὰ 2950 μελῶν, ταύτην ἀκολουθεῖ ἡ Society of chemical industry ἐν Ἀγγλίᾳ μετὰ 2400, τρίτη ἔρχεται ἡ chemical Society of London μετὰ 1500, εἶτα ἡ Société chimique de Paris μετὰ 560, μετ' αὐτῆν τὸ Institute of Chemistry of Great Britain and Ireland μετὰ 430, ἔπειτα ἡ american chemical Society μετὰ 250. Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπίσης ἐδρεύουσα Society of public analysis ἀριθμεῖ 180 μέλη, ἡ χημικὴ Ἐταιρία τῆς Πετρουπόλεως 160, ἡ Associazione chimico-farmacaceutica fiorentina 200, ἡ χημικὴ Ἐταιρία τοῦ Τοκίου 86 καὶ ἡ χημικὴ Ἐταιρία τῆς Βασιγκατάνος μόνον 50 μέλη.

Ἐνώπιον τοῦ ἐν Βιέννη Συλλέγον πρὸς διάδοσιν φυσικοεπιστημονικῶν γνώσεων ὀπῆγγειλεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καθηγητῆς Ἀλβέρτου λόγον περὶ ἀκτινομετρητώσεως, φοβερᾶς νόσου τοῦ ἀνθρωπίνου δργαντοροῦ ἔχουσῆς τὸ δύομα καὶ τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τίνος παρασκήτου, τοῦ ἀκτινομύκητος, δεῖτις μόλις ἐπ’ ἐσχάτων ἀπεδείχθη ὡς νοσογόνος αἰτία. Αἱ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταῦτης γενόμεναι ἔρευναι ὑπὸ τῶν διασημῶν παθολόγων Κουνδρᾶ, Βίλλρωτ καὶ Ἀλβέρτου ἀλίρους πλέον πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀληθοῦς αἰτίας καὶ φύσεως τῆς νόσου, ήτις τὸ πρότερον, κατὰ τὴν ἐν

σιν καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν καρκίνον, ἐν ὧ τὴν σύμερον διὰ τῆς μικροσκοπικῆς ἔξετάσεως δύναται νὰ διαγνωσθῇ εὐκολώτατα. ‘Η μέχρι τοῦδε πέπραζμας δεικνύει δυστυχία, ἵτις ή ἀσθένεια αἵτη εἶναι ἀπολίτικας δανατηφόρος, εἶναι δὲ γνωστὰ τρία μέρη τοῦ σώματος, κατὰ προτίμους ἐκλεγόμενα ὑπὸ τοῦ ἀπαίσου τούτου μάκητος ὡς ἔδραι τῆς περαιτέρω καταστρεπτικῆς ἀναπτυξέως του. Καὶ ἐν πρώτοις ἔγνωσταται εἰς τὰ μαστητικὰ ὅργανα, εἰχωρῶν εἰς τὴν φάτνην τοῦ ἐφδαρμένου ὀδόντος καὶ ἐντεῦθεν ὑπονομευτικῶς ἔξαπλούμενος εἰς τὰς σάρκας τῶν παρειῶν, τοῦ λακμοῦ κτλ. ὃπου καὶ ἐπιφέρει τὴν μεγίστην φθοράν. ’Επειτα εὖρον τὸν μάκητα τούτον εἰς τοὺς πνεύμονας, ὃπου ἐν ἀρχῇ προκαλεῖ ὁξὺν καὶ κατέπιν χρόνιον καθιστάμενον κατάρρουν, μεδ’ ὃν ἀκολουθεῖ βαρεῖται πλευρῖτις. Τελευτῶν δὲ δολοφόνος οὕτος παράσιτος ἔγνωσταται καὶ εἰς τὸν ἐντερικὸν σωλήνα, τὰς παρειὰς τοῦ διποίου ἐὰν διανοῖῃ, ἐπιφέρει τὰς μεγίστας τῶν κατα-

Κατὰ τὰς παραπηγήσεις τοῦ σοφοῦ βέλγου φυσιοδίφου Guetelet τὸ

Μία τῶν περιγρωτέρων ἐφευρέσεων, δυσας φιλοδωρεῖ δὲ νέος κόσμος ἀνὴ πᾶσαν σχεδὸν ἐβδομάδα τὴν Εὐρώπην, εἴναι καὶ τὸ νῦν ἀκοῦντις χρώματα, οὐ μᾶλλον ἀκούων νῦν βλέπει χρώματα. Τὸ δὲ Φιλαδελφίη ἐκδιδόμενη „Medical News“ λέγουσιν, διτὶ μπόρχουσιν ἄνθρωποι, οἱ δύοτοι διάκις ἀκούωσιν ἥδον τινὰ βλέπουσι συγχρόνως καὶ ἐν χρώμα καὶ διτὶ τὸ χρώμα τοῦτο μεταβάλλεται ἀνὴ πᾶσαν βαθμίδα τῆς μουσικῆς κλίμακος. Καὶ δὴ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διτὶ ἐν μπορείμενον εἰδεῖς διάφορα χρώματα κατὰ τὰ διάφορα μουσικὰ δργανα, ἐφ' ὃν ἔκρουσθη μία καὶ η αὐτὴ μελῳδία. Τὸ χρώμα πάντοτε ἐφαίνετο ἀνὴθεν τοῦ χρουμένου δργάνου.

‘Η Αιτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας’ Ελισάβετ ἀνέθηκεν εἰς τὸν ἐν Βερολίνῳ καθηγητὴν Χέρτερ νὰ κατασκευάσῃ εἰς ὑπερφυσικὸν μέγεθος ἐν μαρμάρινον ἄγαλμα τοῦ Ἐρμοῦ, μέλλον νὰ στηθῇ πρὸ τῆς πύλης τῆς παρὰ τὸ Schönenberg πεζένης αὐτοκρατορικῆς ἐπαύλεως. Τὸ ἔκ γύψου ἐκραγέλιον ἀπεπειρωθών ἦδη ὑπὸ τοῦ διασήμου γλύπτου. Παριδός τὸ ἀνάστημα παρισταται· δ Θεὸς τοῦ ἐμπορίου, φέρει· δὲ τὴν ὑπὸ πτερωτοῦ κράνους κεκαλυμένην κεφαλὴν ὅλιγον τε πλαγίων κλίνουσαν, δομίων δὲ ἀρμονικότατα εἴνεις κατεσκευασμένοι καὶ οἱ πτερωτοὶ πόδες. ‘Ο αὐτὸς καθηγητὴς ἔπιεν ἐπὶ τοῖς τὴν ἐντολὴν νὰ σχεδιάσῃ σύμπλεγμα, μέλλον νὰ ξεσυῆ ἐπὶ μαρμάρου καὶ νὰ παριστάνῃ μαχομένας Ἀμαζόνας.

¹ Εν Βρυξέλλαις δ ὁ ζωγρόφος Αἰμίλιος Wauters ἔξενθηκεν ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ του ἐργαστηρίῳ τὰ νεώτερα ἔργα του καὶ τὰ κυριώτερα τῶν πα-

ΣΥΡΜΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

Ἐν ταῖς προηγηθεῖσιν ἡμέραιν περὶ συρμάτων πληροφορίαις ἐγράφομεν, ἵματισμῷ. Χωρὶς δύμφιβολίας δύναται τις βέβαια να παραγνωρίσῃ τὸ ἐπί-
ὅτι ἐν ταῖς ἑπτήμιοις συναναστροφαῖς καὶ τοῖς χοροῖς τοῦ χειμῶνος τούτου αἱ μὲν ἥλικιαι μέναι κυρίαι ἐπεδίωξαν τὴν πολύτελειαν καὶ τὴν λαμπρότητα ἐν ταῖς στολαῖς των, γούνατον δὲ τὴν ἀπέριττον φιλοκαλίαν καὶ ὀπλότηταν τοῖς νεάνιδες. Συγχρόνως ὅμως παρεπηρήσῃ, διτὶ καὶ αἱ ὑπερβάσαι τὸ ζεῦδις τῆς ἥλικιας τῶν καὶ αἱ εἰς διην τὴν ἀνθηρότητα τοῦ νεανικοῦ τῶν ἕφος εὐρισκόμεναι γυναικεῖς ὡς ἐπὶ συμφώνου προσπαθοῦσι ὑπέλειπομένων δυον τὸ δυνατὸν περιστέρεον τῶν συρμάτων εἰς τὰς ἀνδυματίας τῶν δρόμου καὶ τῶν περιπάτων. Ως καὶ ἐπὶ τῆς παρατειμένης ἡμέραιν εἰκόνας φαίνεται ἡ νεωτέρα τῶν γυναικῶν ἴδιοτροπία. Θέλει παντὶ τρόπῳ εἰς τοὺς ἱματισμοὺς μόριον προσὸν νὰ δώσῃ τὴν ἀπλότητα καὶ ταύτην νὰ κομψότητα νὰ ἔχωραῖσθαι διὰ τῆς κομψοπετείας. Δὲν εἶναι δὲ καθέλου εὐχελον νὸ συγχωνεύσων ἀρμονικῶν αἱ δύο αὗται ἴδιοτητες. Οἱ, δὲ καὶ ἀνθελικεῖ, ὡς ἔνδερμοι καὶ εἰλικρινὲς πατεριῶται, νὸ συγχωνεύσων, πάλιν ὅμως τοῦτο δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἀναμφισθήτον ἀληθείαν, διτὶ ἐξ διων τῶν γυναικῶν τοῦ κόσμου αἱ χαρίσσους καὶ πονηρούς. Παρισιαναὶ ηξειδύρουσι καὶ κατορθόνοις νὰ ἐνδύωνται εἰς διας τὰς περιστάσεις καὶ πρὸ πάντων ὅταν ἔρχωνται εἰς τὴν ἔδυν μετὰ μεγάλης ἀπλότητος καὶ συγχρόνως μετ' ἀπαραμέλλου καλαισθεῖσας.

Καὶ πρὸς τὶν ἀρνηθεῖμεν τοῦτο; Μή δὲ ἔχει ἔκποτον ἔνδος τὰς ἴδιαζουσας αὐτῷ ἀρεταῖς; Καὶ δὲν ἀπεδείχθη μήπως τοῦτο ἐπαρκῆς ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ ἔνδος ἔκαστου λαοῦ; Ιδιαίτερον δὲ προσὸν καὶ φυσικὸν χάρισμα τῶν γυναικῶν τῆς γαλλικῆς πρωτευόσης ἦτο καὶ εἶναι οὐλίσις καὶ τὸ διακριτικὸν πρὸς πᾶν τὸ χάριεν καὶ κομψοπετεῖς ἐν τῷ

ἴματισμῷ. Χωρὶς δύμφιβολίας δύναται τις βέβαια να παραγνωρίσῃ τὸ ἐπί-

ζύλον τοῦτο προσὸν καὶ συγχρόνη μετὰ τῶν ἄλλων ἑκατονταρχῶν καὶ παραδοξολογῶν, ὅσα καθ' ἡμέραν διδάσκουσι τὸ γαλλικό συρμικό φύλλο. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου πάλιν εἶναι παστηνωτον, διτὶ οἱ γόλλοι μιμήσαντο, οἱ διποῖοι οὐχὶ σπανίως περιστέρον διποβίσπουσι πρὸς τὴν κατανάλωσιν τῶν συρμικῶν προϊόντων τῶν, παρὰ πρὸς τὴν ἀληθῆ φιλοκαλίαν καὶ καλαισθησίαν, οἱ μικροὶ καὶ ἀσήμαντον ἐπιρροήν ἔκποκτοντες ἐπὶ τῶν δημοσιογραφικῶν τούτων δράγμαν τοῦ συρμού. Τοῦτο καλῶς γενισχουσιν αἱ φρενιμοὶ Παρισιαναὶ καὶ ὡς ἐπὶ τούτου δὲν εἶναι ἀπαρον, ἐδὲ αὐταὶ μὲν ἐλαχίστην πάνυνούσι χρήσιν τῶν ἔκκεντρηκοτήτων τούτων, περιπίπτουσι δὲ εἰς τὸν συρμικήν ἐνέδραν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ ἀγνοοῦσαι τὰ συρμικὰ καθεστῶτα καὶ αἱ ἀριστοκράτεις τοῦ χρυσού ἐν ταῖς ἐπιρροίαις.

Οὐδεμία καλῶς μεμοριωμένη καὶ φρόνιμος κυρία δὲν ἔχει ποτὲ τὴν ἀξίωσιν διὰ τῆς ἀνδυματίας τῆς νὰ κανεῖται τὴν περιέργειαν ἢ τὴν ἐπιπλέξιν τοῦ ἐπαλότητος δόσης δημοσίου. Καὶ διὰ τὸν λεγον τοῦτο πάντοτε προσπαθεῖ νὰ ἐνδέσται κατὰ τοιούτον τινὰ τρόπον, οὐτε νὰ μὴ δύσῃ ἀφορμὴν εἰς σχόλια καὶ παραπτήσεις περὶ αὐτῆς καὶ τῶν ἱματίων της. Ἐπιζητεῖ δὲ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας νὰ καταστήσῃ τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀπλότητος δυον ἔνεστι κομψὴν καὶ χαρίσσουσαν, διτὶ δέδον μέλλει νὰ συναντήσῃ κυρίας ἀγνοοῦσας εἰς ἴσην πρὸς αὐτὴν κοινωνικὴν τάξιν.

Τὰ μᾶλλον πρόσφορα ὑφάσματα διὰ τοὺς ἱματισμοὺς τῶν περιπάτων εἶναι τὰ μέλλον ἡ βαθύφατον ἔχοντα τὸ χρῶμα.

κ. Ν. Δ. εἰς Ταΐγάνιον. Εχει καλῶς. — κ. Α. Ε. Β. εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐλήφθησαν καὶ ἀπεστάλησαν. Ἐπιστολὴς διεβιβάσθαι μεν καὶ τὰς αἰτηθείσις πληροφορίας. — κ. Ν. Ξ. εἰς Παρισίους. Ἐλήφθησαν καὶ Σᾶς ἐνεγράφαμεν. Κατὰ τὰ ἀλλὰ ἐκφράζουσεν Ἰμῆν τὰς δερμάτινες εὐχαριστίας μας. — κ. Β. Μ. εἰς Κάιρον. Ἐστημειώσαν τὴν αἰτησίαν Σᾶς. Τοὺς αριθμοὺς δὲ λάβηστε μετ' ὅλην. — κ. Γ. Α. Α. εἰς Ἀρμοβίριον. Σᾶς ἐγράφαμεν καὶ ἀναμένομεν τὰς ἡγητείσας πληροφορίας. Τὴν τελευταῖαν ἐπιστολήν. Σας ἐλέβουμεν. — κ. Φ. Ε. εἰς Κωνσταλίον. Τὰ σποταλέν, ἐλλιπὲς διως, ἐκήρθη.

ώστε καὶ ὑδράχνην πλέον θὰ παραδώσῃτε τοῦ μπόδιστον εἰς τὸ υποδεγχὲν Ἰμῆν πρόσωπον. — κ. Π. Σ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐλήφθησαν, ὡς πρὸς τὰλλο δὲ θύ δινημαρφωδῶμεν πρὸς τὰς ὁδηγίας Σᾶς. Τὰ περικαλύμματα τοῦ Β. ἔτους δὲ ἔνεστον εἰς τούμα κατὰ πάσταν πιθανότητα ἐντὸς τῆς προσεγκοῦς ἐρδομάδος. — κ. Μ. εἰς Αγγίαλον. Ἐστημειώσαμεν, ἀλλά, ὡς καὶ ἀλλοῦς Σᾶς ἐγράφαμεν, πρὸς δὲν ἀπηριθμήσητε δὲν εἶναι μιλέστερος ἐπιστάτης. Τοὺς νέους συνδρομήτας ἐνεγράφαμεν καὶ ἀπεστέλλαμεν τὸ δέμα πρὸς Ἰμᾶς. — κ. Λ. Χ. Φ. εἰς Κωνσταλίον. Τὰ ἡγητείσαν ἐπιστολάσαν. Περι-

μένομεν καὶ νέας παραγγελίας. Ελάσσονεν τὸν λογισμὸν Σας. Περὶ τῶν ἀλλών παραγγελιῶν Σας δὲν φροντίσωμεν ἐπὶ τὸς βραχέος. — κ. Γ. Δ. Χ. εἰς Βραΐλαν. Αναμένομεν απὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δοσῶν υπόσχεσθε δὲν τὴν ἐπιστολὴν Σας — κ. Μ. Μ. εἰς Μετσόπολιν. Ἐλήφθησαν καὶ Σᾶς ἐκτρέμομεν τὰς εὐχαριστίας μας. — κ. Β. καὶ Α. εἰς Θεσσαλονίκην. Θὰ συμμορφωδῶμεν πρὸς τὰς νέας δημηγίας Σᾶς. — κ. Κ. Ζ. εἰς Ἀδριανούπολιν. Συγχαίρουμεν Σᾶς ἀπὸ καρδίας. Ἐλάσσονεν τὴν φωτογραφίαν καὶ Σᾶς εἰδήσασθε διὰ τὴν ταχεῖαν ἀποστολήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Η καλλιτεχνία καὶ δ ἔμπορος (τέλος). — Ιστορία τῆς θεατρικῆς ποντῆς (τέλος — κατὰ τὸν Βραΐληρ). — Η ἐπαίτη (Διήγημα — συνέχεια). — Βιωτικὰ παραγγελμάτα (συνέχεια). — Η πρωτεύουσα τῆς Αἰγαίου πρέπει τριῶν εἰκόνων. — Πλιγαδόβια, ητοι ἔρμηντας (Δαστίναι καὶ δάνεια πρὸς τηρησίαν τῆς εἰρήνης). — Τραγικῶν τέλος τῶν ρώσων ποιητῶν. — Τὸ αὐτοκρατορικό τυπογραφεῖον ἐν Βερολίνῳ. — Τὰ οἰκονομικά τῆς Γαλλίας τῷ 1813. — Τὰ μεταρρυθμία (τέλος). — Θραγικῶν τέλος τῶν ἐλλόβων. — Επιστήμη καὶ καλλιτεχνία. (Ἀληθιναὶ ἐπιτροπαί). — Αἴγος περὶ ἀκτινομαχητικώσεως. — Οργισμένα χρώματα. — Νέον ἀγαλμα τοῦ Ἐρμοῦ. — Εἰκόνων ἔκδεσις ἐν Βρυξέλλαις. — Τὸ υπέρθινον τῶν δρυματουργῶν. — Περὶ γεωγραφικῶν ἑταῖροιν. — Συρμικαὶ παρατηρήσεις (μετὰ εἰκόνος). — Μικρὰ Ἀλληλογραφία. (πέντε σελ. 87). — Τὸ Κάιρον (ἐν σελ. 41). — Η μεγάλη ἐπὶ τοῦ Νείλου γέφυρα (ἐν σελ. 44). — Οἱ τάφοι τῶν Καλιφῶν (ἐν σελ. 44).